פולע טאבעלע פון דער מלוכה-לאטעריע זעה 3 זייט

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

הײנט 10 זײטען

נייער פאלקסבלאט

№ 239 | Łódź, Czwartek, 13 października 1932 r. | צענטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, י"ג תשרי תרצ"ג | № 239

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — 224-71 .אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל

די פרעמיע פון
10.000 זל. און 250 זל.

איז ווידער געפאלען אויף № 74729

אין דער גליקליכער האלעקטור פון

Izrael Litman

32 פיעטריקאווער 32, טעל. 144-72

גליקליכע לאסען צו דער 1-טער קלאס פון דער 26-טער מלוכה-לאטעריע איז שוין ביי מיר צו בעקומען.

הויפט-געווינס איז 1.000.000 זל. 6259

מיר עמפפעהלען אויף יום-טוב

גלאז, פארצעלאן, קרישטאל

אינלענדישע און אויסלענדישע אין א גרויסען אויסוואהל

צו ביליגע פרייזען

Warszawiak i Gurman

dawn. **ĆMIELÓW**

Łódź, Piotrkowska 31, tel. 156-89.

6250

מזל-טוב

צו דער פערלאבונג פון מיין פריינד

נתן גרינבערג

מיט פרל. היה לעהרמאן

וועלכע איז פארגעקומען אין תל-אביב

מיינע הארציגסטע וואונשען

פינקוס וויינטרויב

ברוך הבא!

יודעל קאפעלוש

מיט אתרוגים

לולבים והדסים פון טריעסט שוין דא!

צו בעקומען אין הורט און סנצעל

2 באוואמיעסקא 2

אין דער צוקערניע ביי מארגאלין.

א בשורה טובה

פאר'ן לאדזער פובליקום!

דערמיט מאך איך בעקאנט די לאדזער יודישע בעפעלקערונג, אז צוליב'ן הערשענדען קריזיס האב איך אין מיין אלט בעקאנט

פיש-געשעפט אויף

58 פילסודסקיעגא 58

(ווסכאדניא) טעל. 165-91

פערקלענערט די פרייזען אויף אלע סארטען פיש ווי:

לעבעדיגע שמאלץ-קארפען נור 2 זל. א קילא

ווי אויך אלע אנדערע סארטען פרישע פיש. צו די ביליגסטע פרייזען.

קומט און איבערצייגט אייך! רעעלע בעהאנדלונג!

מיט אכטונג פירמע גראסבערג

אינה. פון פיש-געשעפט 58 ווסכאדניא 58.

חדשה בספרות החסידות!

תורת החסידות כמו שהיא במקורה!

משנה חב"ד

מאת חיים יצחק בוניז

כרך ראשון—תורת ה„תניא" ספר ראשון—משנת הבינוני.

מחירו 2 זה. יחד עם המשלוח 2,25 זה. בהקפה לא ישולח. המסכר הראשי אצל בימ"ס „עב"—ורשה, פלומצקא 6, אצל המחבר: לודז, קושטשושקא 29.

6258

סוכות

אויף אבנויץ און צו פערקויפען פון דיקטען אויף באלקאנען ווי אויך ברעטער אויפ'ן פוד אויך סכך-ברעטלעך מיט לייסטען צו בעקומען

17 פולנאצנא 17

אויפ'ן פיש מארק אין האלץ-סקלאד.

6230

אתרוגים מובחרים

לולבים והדסים

פון דער ערשטער קוועלע איז שוין צו בעקומען ביי

„Agrumaria" Sp. z ogr. odp.

Łódź, ul. Kościelna № 1, tel. 133-33.

7066

סכך-סוכות

צו פערקויפען

ווי אויך אויף אבנויץ

70 שרודמיעסקא 70

ערשטקלאסיגע

דאמען-שניידער-ארבייטער בעשטעלט

ווערען פון זאפארט געברויכט.

די אדרעס צו ערפאהרען אין אדמ.

6967

א פעהיג מעדעל

פון ארנטליכע עלטערען ווערט געזוכט צו אנ'ארבייט געווינשען פון פראווינץ, קען האבען לאזשי מיט בעקעסטיגונג ווי אויך געצאהלט. אפערטען אין אדמינ. פאר „זאפארט".

פאר גאלד, בריליאנטען, בישוטעריע און לאמבארד-קוויטעס

צאהלט די העכסטע פרייזען

איזידאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

6209

Dr. Wajnberg

ספעציאליסט פון הארץ- און לונגען-קראנקהייטען

ציגעל-גאס 11, טעל. 126-02

נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4 און 8—9 אווענד.

אויפרוף צו דער יודישער בעפעלקערונג אין לאדז!

צוליב דעם גרויסען חילול שבת און יום-טוב ביי די פיש- און עופות-סוחרים, וואס קומט ארויס דערפון, וואס מען נעמט די פיש און עופות אין יו"ט אין די געוועלבער, זאגען מיר מוהיר די יוד. בעפעלקערונג, דאס אלע זאלען אהיימנעהמען די פיש און עופות אום ערב יו"ט. אין יו"ט זאל קיינער נישט נעהמען אין די געוועלבער זאגער אומגעוואויגען און ווער עס וועט יא נעהמען, איז נישט ערלויבט צו נוצען.

ולהשומע יונעם ותבא עליו ברכת טוב.

ועד הרבנים לעדת לודז.

6236

יודען!

געדענקט אריינצוקומען אין

תוצרת ארץ-ישראל

(ארץ-ישראל-געוועלב) שרודמיעסקא 1

און צו קויפען אויף יום-טוב אויך פון די ארץ-ישראל'דיגע פראדוקטען.

„תוצרת ארץ-ישראל"

שרודמיעסקא 1, טעל. 193-42.

הזכרה

היינט דאנערשטאג, דעם 13 אקטאבער 1932, 12 א זייגער פארמיטאג קומט פאר אויפ'ן בית-החיים א הזכרה און די ענטהילונג פון דער מצבה פון אונזער ליבע און אונפערגעסליכע טאכטער

פייגעלע זוסמאנעק ז"ל

אלע קרובים, פריינד און בעקאנטע ווערען געבעטען צו קומען

די עלטערן.

6248

דאנקזאגונג.

דערמיט דריקען מיר אויס אונזער הארציגסטע דאנק דעם ה'

ד"ר עליאש גוטמאן, גדאנסקא 26

פאר זיין עדעלע בעהאנדלונג און אויסקורירען אונזער טעכטערל און ווינשען איהם ווייטערען ערפאלג אויפ'ן מעדיצינישען געביט.

פאמיליע ראטשטיין

וואלבארסקא 25.

6260

בעקאנטמאכונג

פרייטאג, דעם 14/X ערב סוכות קומט פאר די

פייערליכע ערעפנונג

פון מיין נייע מאדערן-איינגעארדענטע

טאנץ-שולע

אויף פאלודניאווא 36

דערמיט האב איך דעם כבוד איינצולאדען אלע מיינע געעהרטע געוועזענע שילערינס, שילער, סימפאטיקער און אלע מיינע פריינד און בעקאנטע. מיט אכטונג ב. ליבאוויטש

(דיפלאמ. טאנץ-לעהרער)

סיים — דעם 20 אקטאבער

וועט בעטראכטעז ביודזשעט-ענינים און פראגעז פוז דעפיציט

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) עס קורסירען קלאַנגען, אַז דער מאַרשאַל פּילסודסקי האָט בדעה אַרויסצופאָהרען אויף אַ לענגערען אַפּרוהע-אורלויב — אויף דער גאַנצער צייט, וואָס עס וועט דויערען די סעסיע פון סיים.

דאָס צוזאַמענרופען פון סיים וועט וואַהרשיינליך פאָרקומען דעם 20 אָדער ד. 21 אָקטאָבער.

דער עיקר וועט בעטראַכט ווערען דער ביודזשעט און די פראַגע ווי צו דעקען דעם עווענטועלען דעפיציט.

גרודזשיאנדזער קריין — איז חושך

גרודזשיאנדז, 12 (טעלעפאָניש)

היינט אין אָוונט זענען פאַרהאַלטען געוואָרען 3 פּערזאָן, וועלכע האָבען אַרויפגעשליידערט אויף עלעקטרישע דראָטען עטליכע שטיינער מיט דראָטען, און דערמיט געבראַכט צו אַ קורץ-שלוס.

גאַנץ גרודזשאַנדזער קרייז איז דעריבער 4 שעה געווען געזונקען אין אַ פינסטערניש.

די אַרעסטירטע זענען: דער לאַנדווירט מאַלינאָווסקי און זיינע אַרבייטער: פּאָלינסקי און ברענדוואַ.

זיי טענה'ן, אַז זיי זענען בלויז אויסען געווען צו טרעפען די פויגעל, וואָס זענען געזעסען אויף די דראָטען.

דער תירוץ לייגט זיך אָבער נישט אויפן שכל.

מאקדאנאלד און די ענגלישע רעגירונג

גענף, 12 (ספּ. טעל.) דער לאָנדאָנער קאָרעספאָנדענט פון „זשורנאַל דע זשענעוו" טעלעפאָנירט וועגען די וויכטיגערע סתירות צווישען דער ענגלישער רעגירונג און מאַקדאָנאַלדען.

די ענגלישע רעגירונג איז נאָכ'ן לעצטען געשפּרעך צווישען העריאָן און סימאָנען איבערצייגט וועגען דער נויטיגקייט צו פאַרשטענדיגען זיך מיט פראַנקרייך, און דעריבער האָט זי אויסגענוצט די ערשטע געלעגענהייט, כדי צו איינלאַדען העריאָן.

מאַקדאָנאַלד איז אָבער מיט דער זאַכלאַגע נישט שטאַרק בתפעל, מחמת ער האָט געשטרעבט צו אַ קאָנפערענץ פון 5 אָדער 4 גרויסע מלוכות, כדי צו דערלעדיגען פּאָזיטיוו דעם ספק מיט דייטשלאַנד.

די זאָרג פון מאַקדאָנאַלדען שטאַמט אויך דערפון, וואָס אין אַ געשפּרעך מיט העריאָן אויף פיר אויגען, קאָן איהם געשטעלט ווערען די פראַגע, צי ער האָט עפּעס אַ ממשות'דיגען טעטיגקייטס-פּראָיעקט, און דאָס קאָן — לויט דער מיינונג פון דעם לאָנדאָנער קאָרעספּאָנדענט — פאַרשאַפען מאַקדאָנאַלדען נאָך מעהר דאגות, ווייל ער האָט נישט: נישט קיין אייגענעם פּלאַן, און נישט קיין בעשטעטיגטען דורכ'ן קאַבינעט.

פון דאַנען נעהמט זיך אַוודאי די ווערסיע, אַז כדי צו אַרויסווייזען זיין אָביעקטיוויטעט, וועט מאַקדאָנאַלד גלייך נאָך העריאָן איינלאַדען קיין לאָנדאָן פאָן-פּאַפּענען.

דיסקוסיע וועגן האנדעלס-באלאנס

אויף דער זיצונג פוז עקאנאמישעז מיניסטארעז-קאמיטעט

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש)

אונטערן פאָרזיץ פון פרעמיער פּריסטאָר איז היינט פאָרגעקומען אַ זיצונג פון עקאָנאָמישען מיניסטאָרען-קאָמיטעט.

עס איז אַדורכגעפיהרט געוואָרען אַ דיסקוסיע וועגען פאַרשידענע ענינים, וואָס זענען נוגע דעם האַנדעלס-באַלאַנס.

פריהלינג — די איבערקעהרעניש

וועגעז צוריקגאנג צו מאנארכיע איז דייטשלאנד

מינכען, 12 (ספּ. טעל.)

די מינכענער „וועלט אַם זאָנטאַג" ברענגט די סענסאַציאָנעלע ידיעה וועגען די פּלענער פון „הערענקלוב" בנוגע דער צוריקשטעלונג פון די פּרייסישע, בייערישע, ווירטענבערגישע און זאַקסישע מאָנאַרכיעס.

לויט דער „וועלט אַם זאָנטאַג" קומט אויס, אַז די צוריקשטעלונג פון די דאָזיגע מאָנאַרכיעס דאַרף פאָרקומען אין די ראַהמען פון אַ רעפאָרם פון דעם דייטשען רעזשים.

די טעריטאָריעס פון די אַמאָליגע זעלבסטשטענדיגע פירשטענטומס זאָלען צוטיילט ווערען צווישען ניי-ענטשטאַנענע קעניגרייכען.

אַלס פאָרטרעטער פון קייזער זאָל בעשטימט ווערען דער געוועזענער קרוינפּרינץ פרידריך-ווילהעלם, און אַלס קייזער ווערט פאָרגעזעהן, מחמת דער ענטגילטיגער רעזיגנאַציע פון ווילהעלם דעם צווייטען — דער עלטסטער זון פון קרוינפּרינץ.

די דאָזיגע רעפאָרם זאָל אַדורכגעפיהרט ווערען מיט'ן קומענדיגען פריהלינג, נאָכ'ן צוועלפטען אָפּטרעטען פון הינדענבורג'ן.

העסענער לאנדטאג אפגעווארפעז היטלעריסטישעז פארשלאג

וועגעז פערבאטעז די יודישע שחיטה

בערלין (יט"א) פון דאַרמשטאַט ווערט מיטגעטיילט, אַז דער לאַנדטאַג פון העסען האָט מיט 34 שטימען געגען 32 אָבגעוואָרפען דעם היטלעריסטישען פאָרשלאַג וועגען איינפיהרען אַ שחיטה-פערבאָט. די רעדנער פון די נישט-היטלעריסטישע פּאַרטייען האָבען אונטערגעשטראָכען, אַז דער פאָרשלאַג קומט נישט מחמת ליבע צו די בעלי-חיים, נאָר מחמת האַס צו די יודען. ווייטער איז אָנגעוויזען געוואָרען, אַז די דורכפיהרונג פון פערבאָט וועט ברענגען ווירטשאַפטליכען שאַדען העסען, ווי עס האָט שוין בעוויזען די פּראַקטיק אין בייערן.

דאַגעגען איז אָנגענומען געוואָרען (מיט די שטימען פון די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטען, דייטש-נאַציאָנאַלע און צענטרום) אַ צווייטער פאָרשלאַג פון די היטלעריסטען. לויט וועלכען די יודישע שחיטה וועט קאָנטראָלירט ווערען צום יודישען פליישגעבערויך.

פוז פאן-אייראפא-קאנגרעס

O ווין, 12 (ספּ. טעל.) „נייע פרייע פּרעסע" איז מודיע פון באַזעל:

די סיבה פון אַרויסשיקען דורך קודענהאָווע-קאַלערגין דעם אָפענעם בריף צו העריאָן איז געווען — דער פערלאַנג פון רייכוואַשען זיך פון די פּאַרוואורפען אין פּראַגא פּילסטוועע.

דער רעזולטאַט פון דעם בריף איז געווען העריאָס רעזיגנאַציע פון עהרען-פאָרזיצערשאַפט אויפ'ן קאָנגרעס, און דאָס דערווייטערען זיך פון דער פראַנצויזישער דעלעגאַציע.

אַ געוויסע צייט האָט מען אַפילו גערעכענט, אַז די דעלעגאַציעס פון פראַנקרייך פאַרבינדעטע ווע לען פערלאָזען באַזעל. ס'איז אָבער געלונגען זיי צו פאַרהאַלטען.

עס איז בעשלאָסען געוואָרען אויסצוועהלען אַן אויספיהר-קאָמיטעט פון די דונאַי-מלוכות, וועלכע וועלען רעגולער אַראָנזשירען די בשותפות'דיגע אַרבייט זייערע.

דער קאָרעספאָנדענט פון דער „נייע פרייע פּרעסע" פיהרט אויס, אַז די גרעסטע סענסאַציע איז געווען די געענדערטע שטעלונג פון איטאַליען לגבי דער פּאַן-אייראָפּא-בעוועגונג.

די איטאַליענישע רעגירונג, וועלכע האָט אַמאָל שאַרפסטען בעקעמפט די דאָזיגע בעוועגונג, האָט אַרויסגעשיקט אויפ'ן קאָנגרעס איהרען אַ פאָרשטעהער, וועלכער האָט נישט נאָר בעגריסט דעם קאָנגרעס אין נאָמען פון מוסאָליניען, נאָר אויך אַריינגעטראָגען פאָרשלאַגען וועגען ענטוואָפענונג.

פאָן-פּאַפּענס א רעדע

בערלין, 12. (ספּ. טעל.)

אויף אַ פאַרזאַמלונג פון בייערישען אינדוסטריעלער-פאַרבאַנד האָט דער קאַנצלער פאָן-פּאַפּען געהאַלטען אַ גרויסע רעדע מכּוח דער וואַפען-גלייכבערעכטיגונג, דער ווירטשאַפטליכער סיטואַציע, און דער קאָנסטיטוציע-רעפאָרם, אונטער'ן לאָזונג: „דער צוטרוי שאַפט אַרבייט און ברויט!"

זיין רעדע האָט ער געענדיגט מיט די ווערטער: „מיט הינדענבורג'ן פאַר דאָס נייע דייטשלאַנד!"

היטלער פליהט. און אגיטירט

ערב די וואהלעז איז דייטשלאנד. — צוזאמענשטויס איז אלטאנא

בערלין, 12 (ספּ. טעל.)

היטלער האָט היינט אָנגעהויבען אַ גרויסע וואַהל-רייזע איבער דייטשלאַנד אויף אַן אַעראָפּלאַן.

די רייזע זאָל דויערען 4 וואָכען.

ער וועט רעדען אויף 20 פערזאַמלונגען.

בערלין, 12 (ספּ. טעל.)

די וואַהל-אַקציע ענטוויקעלט זיך זעהר שטאַרק.

אין אַלטאָנאַ איז געקומען צו אַ צוזאַמענשטויס פון פּאָליציי מיט'ן המון. מ'האָט געשאָסען.

עס זענען אַרעסטירט געוואָרען 40 היטלעראָוועס אין מונדירען.

א וויכטיגע דימיסיע

פראנצויזישער אמבאסאדאר, פאנסע פערלאזט בערליז

פּאַריז, 12. (ספּ. טעל.)

די פּאַריזער אויסגאַבע פון „טשיקאַגאָ טריבון" איז מודיע, אַז דער פראַנצויזישער אַמבאַסאַדאָר אין בערלין, פראַנסואַ פּאָנסע, האָט זיך געווענדעט צו דער רעגירונג מיט אַ ביטע צו בעפרייען איהם פון זיין פּאָסטען.

וואַהרשיינליך וועט די רעגירונג נאָכגעבען זיין ביטע.

אַלס ממלא מקום פון פּאָנסע'ן ווערט אָנגערופען דער איצטיגער פראַנצויזישער אַמבאַסאַדאָר אין מאַדריט, העבעט.

די פלינקסטע פרוי איז דער וועלט

וואלאשיעוויטשובנא קומט היינט קיין פוילען

גדיניע, 12 (טעלעפאָניש)

מאָרגען קומט אָן אין גדיניער פּאָרט די פּוילישע שיף „פּולאַסקי", וועלכע ברענגט מיט זיך די פּוילישע זיגערין אויף דער אָלימפּיאַדע אין לאָס-אַנזשעלאָס, סטאַניסלאַוואַ וואַלאַשיעוויטש.

זעלבסטמארד פוז א דייטשעז באנקיר

בערלין, 12 (ספּ. טעל.)

דער באַנקיר אַרטור וואָלבאַך איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד.

די סבה איז — שוועריגקייטען פון דער באַנק, מחמת'ן איבערשרייטען די פאָרשריפטען וועגען דעוויזען-פערקעהר.

קארפינסקי איז קאבול

קאַבול-אַפגאַניסטאַן, 12 (ספּ. טעל.)

דער לופט-פליהער קאַרפּינסקי איז דאָ אָנגעקומען, אַריבערפליהענדיג דעם שטח טעהעראַן - העראַט — קאַבול, 2100 קילאָמעטער, אין משך פון 14 שעה מיט 20 מינוט.

נעכטעז איז ארעסטירט געווארעז

דער סינדיק פוז דער פירמע „ס. ליטראוואסקי"

(2) ווי מיר דערוויסען זיך, האָט די פּראָקוראַטור ביים לאָדזער קרייז-געריכט, בעקומען אַן אַנקלאַגע אויפ'ן אַדוואָקאַט וואַרשעווער מיסאַלאַ (זאַכאָדניאַ 44), דעם סינדיק פון דער באַנקראָט-מאַסע פון דער פירמע „ס. ליטראָווסקי", זאַקען-פאַבריק אויף פּאָמאָרסקאַ 60.

דעם אַדוו. מיסאַלאַ ווערט פאָרגעוואָרפען, אַז ער איז בעגאַנגען מיסברויכען מיט געלד, בעת ער האָט דערפיהלט דעם אַמט אַלס סינדיק, און האָט געזאָלט אויפ'ן אויפטראַג פון פּראָקוראַטאָר נאָך מאָנטאַג אַרעסטירט ווערען.

צוויי פּאָליציאַנטען, וועלכע האָבען געהאַט דעם אויפטראַג איהם צו אַרעסטירען, אונטערגעשריבען דורכ'ן פּראָקוראָר, זענען אַוועק אין מיסאַלאַס וואוינונג. זיי האָבען איהם אָבער אין דער וואוינונג נישט געטראָפען, ווייל ער איז אַרויסגעפאָהרען אין אַן אומבעקאַנטער ריכטונג.

מחמת דעם האָט מען פונאַנדערגעשיקט נאָך איהם שטעק-בריף.

ווי מיר דערוויסען זיך ווייטער, האָט די פירמע „ס. ליטראָווסקי" בעקומען אַ געריכטס-אויפזיכט אין'ם יאָהר 1927.

דער דאָזיגער „נאַדזאָר" האָט געדויערט ביז'ן 9. אויגוסט 1929, אין וועלכען טאָג די דאָזיגע פירמע איז דערקלערט געוואָרען באַנקראָט.

ביז'ו לבינו איז די פאַבריק כסדר'דיגען געווען אָבער נאָך עטליכע וואָכען האָט די פירמע ליטראָווסקי ווידער אָנגעהויבען צו פאַבריצירען, אונטער דער קאָנטראָלע פונ'ם סינדיק, אויף דער אייגענער רעכענונג.

נאָך אַ געוויסער צייט איז געשלאָסען געוואָרען אַן אָפּמאַך מיט די קרעדיטאָרען, וועלכע האָבען געוואָלט בעקומען זייערע חובות אין דער הויך פון 50 פּראָצענט.

נעכטען, אין די נאָכמיטאָג-שעה'ן, איז דער אַדוו. מיסאַלאַ אַרעסטירט געוואָרען אין וואַרשאַ, וועגען וואָס די אויספאָרשונג-אָפּטיילונג אין וואַרשאַ האָט תיכף מיטגעטיילט די לאָדזער פּראָקוראַטור.

אויפ'ן אויפטראַג פונ'ם לאָדזער פּראָקוראָר איז דער אַדוו. מיסאַלאַ אין דער בעגלייטונג פון פּאָליציי אַריבערגעפיהרט געוואָרען קיין לאָדז און אַריינגעזעצט געוואָרען אין אַרעסט ביי דער פּאָליציי-קאָמענדע (קיליַנסקיעגאָ 152).

ביז שפּעט ביינאַכט איז דער אַדוו. מיסאַלאַ פערהערט געוואָרען.

מחמת דעם וואָס פון דער געפיהרטער אויספאָרשונג, קאָן מען דערווייל קיין פּרטים נישט אָנגעבען.

גארדינעז-פאבריק

לייטונג: איזאַק בער

לאָדז, פּיעטריקאָווער 21

אין צווייטען הויף, ערשטער שטאָק.

עמפפעהלט פאָרהאַנגען, קאַפּעס-ראַלעטען, וויטראַזשען, עטאַמינענע, טיולענע, שידעלקאָווע, פּילע,

די נייעסטע מאָדעלען

אין גרויסען אויסוואַהל

צו די בילינסטע פּרייזען.

רעיעלע בעהאַנדלונג!

קומט און איבערצייגט אייך!

אויגעז-קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פּיעטריקאָווער 90, טעל. 221-72

נעהמט אָן שטענדיגע אויגען-קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א.ז.וו.), ווי אויך אַמבולאַטאָרישעס פון 9—1 און פון 4 ביז 7.30 אָוועגד.

1640

רעשטעז

לאָדז, נאָוואָמיעסקאַ 5

פראָנט, 2-טער שטאָק

פאַרשידענע קאַמגאַרנס

בילִיצער, טאָמאַשאָווער און לאָדזער

אויף אַנציגער און פּאַלטענס

ווי אויך די מאָדערנסטע דאַמען-שטאָפען אויף פּאַלטנס און קאָסטיומען

מיט 30% ביליגער

קומט און איבערצייגט אייך, ביי

SZCZĘSLIWY

געדענקט נאָר

אין פראָנט, 2-שטאָק

גענעראַל-שלאַכט ווענן מוקדען

די כינעזער רינגלען ארום די שטאָט

מ אָ ס ק ו ע, 12 (ספּ. טעל.) לויט ידיעות פון כינעזישע קרײַזן, דאַרף מען זיך אין די גאָהענטסטע טעג ריכטן אויף אַן עגטשײדענעם קאַמף צווישן די כינעזישע פּאַרטיזאַנער און דעם יאַפּאַנישן מיליטער אין מוקדען.

צאָהלרײַכע פּאַרטיזאַנער-אָפּטײלונגען ציהען זיך פון אַלע זײַטן אין דער ריכטונג צו דער שטאָט.

די כינעזישע פאָר-פּאָסטענס געפינען זיך שוין אויף אַ שטח 20 מײַל פון מוקדען.

די עסקאַדרען פון יאַפּאַנישע אעראָפּלאַנען פּאַטראָלירען אין דער געגענד פון דער שטאָט.

די יאַפּאַנער פאַרפעסטיגען זיך אויף די פאָרשטעט.

פון קאָרעס איז אָנגעקומען אַ יאַפּאַנישע עסקאַדרע פון באָמבען-אעראָפּלאַנען, וואָס דאַרף אָנטײל-נעהמען אין דער שלאַכט.

יאַפּאַנישע זעלנער-סאַפּיאָרען לעגען אַ בריק איבער אַ טײַך אין מאַנדזשוריע

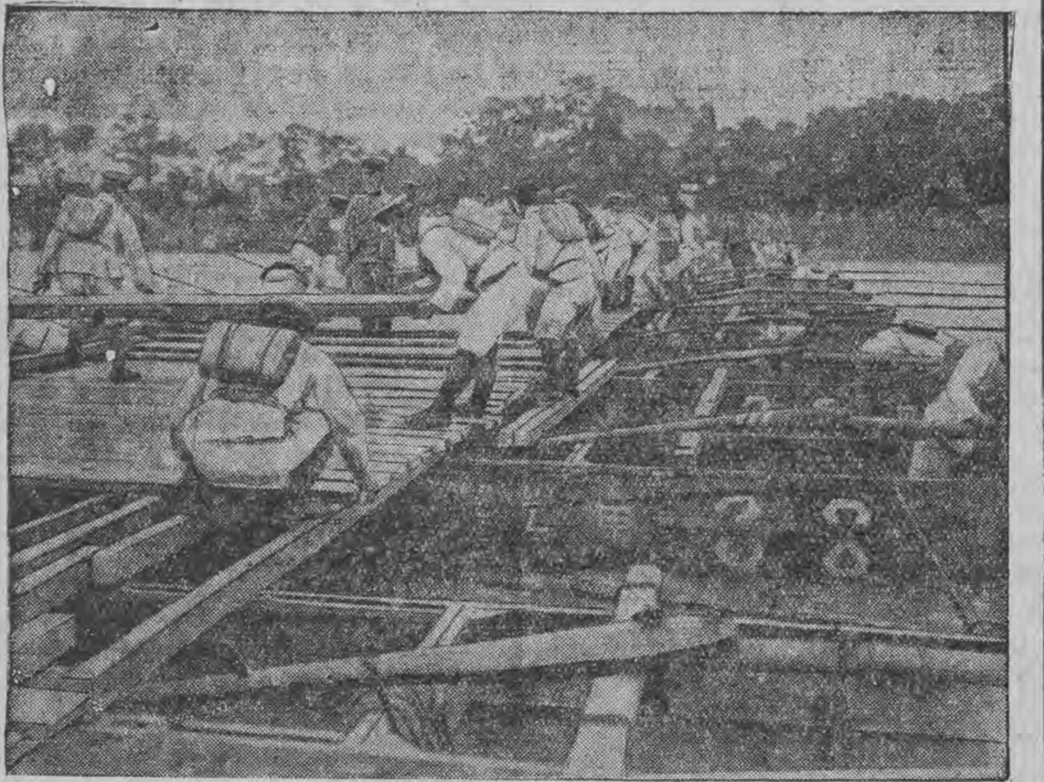

אַרעסטירט אַ רעוויזיאָניסט

פאַר בלאָזן שופר בײַ דער כותל-המערבי

געגען קויציע איז ער בעפרײַט געוואָרען

לאָנדאָן, 12 (יט"א טעלעגראַפיש). פון ירושלים טײלט מען מיט, אַז יום-כפור איז אין אַרץ-ישׂראל אַריבער רוהיג. תּפילה צו נעילה איז בײַ דער כותל-המערבי געקומען צו אַן אינצידענט צוליב דעם אַרעסט פון רעוויזיאָניסט שלמה ניימאַן פון פּוילען, וועלכער האָט געגרהבט בלאָזן שופר, וואָס איז געגען די בעשטימונגען פון דער אינטערנאַציאָנאַלער קאָמיסיע.

אַ דאַנק די בעמיהונגען פון הרב קוק, איז ניימאַן געגען קויציע בעפרײַט געוואָרען.

נאָכ'ן אַרעסט פון ניימאַנען, האָט אַ גרופּע רעוויזיאָניסטען אָנגעגריפען דעם הרב יצחק אָרענשטײן, וועלכער איז געווען משגיח אויף דער אָרדענונג בײַ דער כותל-המערבי, פאָרוואַרפנדיג איהם אַז ער זאָל האָבען אָנגעוויזען די פּאָליצײ אויף ניימאַנען.

אויפרעגונג בײַ די אונגאַרישע אַנטיסעמיטען

אַנפאַלען פון אַנטיסעמיטישע סטודענטען אויף דער בודאַפּעשטער אוניווערזיטעט

בודאַפּעשט, 12 (יט"א טעלעגראַפיש). די בעכטיגע רעדע פון נײַעם פּרעמיער-מיניסטער, האָט אַרויסגערופען אַן אויפרעגונג בײַ די אַנטיסעמיטען. אויף דער אוניווערזיטעט זענען אַנטיסעמיטישע סטודענטען אָנגעפאַלען אויף די יודישע סטודענטען און זיי אַרויסגעוואָרפען פון דער אוניווערזיטעט-געבײדע. אין די פאָרשטעט פון בודאַפּעשט זענען פונאַנדערגעשפּרייט געוואָרען אויפרופען געגען יודען.

די רעגירונג האָט אויפגעפאָדערט דער פּאָליצײ נישט צו דערלאָזען צו קײן אונרוהען.

קאָנפערענץ פון הערייאָ'ן מיט טיטולעסקו

פּאַריז, 12 (ספּ. טעל.) די הײַנטיגע פריה-מאָרגען-פּרעסע קאָמענטירט די בעכטיגע קאָנפערענץ פון הערייאָ'ן מיט טיטולעסקו'ן, און שטעלט מיט צופרידענהייט פעסט, אַז זי האָט געגעבען פּאָזיטיווע רעזולטאַטען.

געוויסע חילוקי דעות, וואָס האָבען עקזיסטירט צווישען פּאַריז און בוקאַרעשט מכּוח'ן שליסען דעם נישט-אַגרעסיע-פּאַקט מיט די סאָוויעטען, זענען אויסגעגליכען געוואָרען.

טיטולעסקו זאָל האָבען דערקלערט, אַז רומעניען איז גרייט אונטערצושרײַבען אַ נישט-אַגרעסיע-פּאַקט מיט די סאָוויעטען, אויב די לעצטע זאָלען דערקלערען, אַז די בעשלוסען פונ'ם קעלאָג-פּאַקט זענען אויך נוגע בעסאַראַביען.

אַראַבער ווילען, אַז די מאַנדאַט-קאָמיסיע

זאָל ווידער בעטראַכטען דעם סימפּסאָן-בעריכט און דאָס „ווייסבוך" פון לאָרד פּאַספילד

ירושלים (יט"א) אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן אָבפאָהר פון הוין-קאָמיסאַר סער אַרטור וואיקאָפּ אויף דער סעסיע פון דער מאַנדאַט-קאָמיסיע אין זשענעווע האָט דער אָרגאַן פון דער אַראַבישער עקזעקוטיווע „פּאַלעסטין" פאַרעפענטליכט אַן אויפרוף צו אַלע אַראַבישע אָרגאַניזאַציעס ווענדען שאַפען אַן אײַנהייטליכען פראָנט מיט'ן צוועק צו פאָדערן, אַז די מאַנדאַט-קאָמיסיע זאָל ווידער אויפנעמען צו בעטראַכטען דעם בעריכט פון סער דזשאָן האָפּ-סימפּסאָן און דאָס „ווייסבוך" פון לאָרד פּאַספילד.

מיר קענען זיך נישט פערלאָזען אויפ'ן הויך-קאָמיסאַר, שרײַבט דער „פּאַלעסטין", וועלכער ווערט אָהן ספק אין דער מאַנדאַט-קאָמיסיע אַלצײַנג פאַרשטעלען אין העלע פאַרבען, כדי צו ערמעגליכען די יודען נאָך אין גרעסערע צאָהלען צו אימיגרירען קיין א"י. מיר מוזען האָבען אַן אייגענהענדיגע אַראַבישע אַקציע. מיר זענען מחויב ציהען די אויפמערקזאַמקייט פון דער מאַנדאַט-קאָמיסיע בעזונדערס אויף דער פראַגע פון באָדען, וואָס געהט שנעל איבער אין יודישע הענד.

דאָס גרויסע געווינס פון דער 5-טער קלאַס

150,000 זל. אויף נומער 65707

ווי אויך פיל צו 25,000, 10,000, 5000, 3000 א.א.וו. זענען געפאַלען אין אונזער גליקליכסטער קאָלעקט

ס. יאַטקא,

פּיעטרקאָווער 22
פּיעטרקאָווער 66
פּאַביאַניץ, פּל. דאַמבר. 3

בירגער! אין צוזאַמענהאַנג מיט די זעהר וויכטיגע ענדערונגען, וועלכע זענען געוואָרען אײַנגעטראָגען אין דעם פּלאַן פון דער 26 טער מלוכה-לאָטעריע, בעטען מיר זיך צו מעלדען אין אונזערע קאָנטאָרען, וואו עס ווערט יעדען אַרויסגעגעבען אומזיסט דער פּראָספּעקט פון די ציהונגען. אויסערגעוועהנליכע שאַנסען! יעדער לאָז קאָן געווינען 5 מאָל! דאָס הויפּט-געווינס 1,000,000 זל.! אַ בעדײַטענדע צאָהל פּרעמיעס! די ציהונג פון דער 1-טער קלאַס דויערט 5 טעג! נוצט אויס די געלעגענהייט! קויפט אונזערע גליקליכע לאָסען! 6256

ציהונג פון דער לאָטעריע

5-טע קלאַס — 27-טער טאָג

Premja zł. 200.000 plus wygrana zł. 25.000 na Nr. 5351.

Premja zł. 10.000 plus wygrana zł. 2,000 na Nr. 125353

Premja zł. 10.000 plus wygrana zł. 1,000 na Nr. 144563

Premja zł. 10,000 plus wygrana zł. 1,000 na Nr. 11535

Premja zł. 10.000 plus wygrana zł. 1,000 na Nr. 156237

Premje po 10,000 plus wygrane po zł. 250 padły na Nr. Nr.: 482 1504 2441 11964 17169 17401 23097 25640 25358 35555 38513 38431 41583 43359 51606 53264 61008 61003 63949 68281 70877 71492 72320 74729 86147 91701 91750 91837 93454 99701 100572 106263 113405 120235 124855 136996 137894 140197 140310 141036 143019 153031 153749 154908 156585 158486

Po 15.000 zł. Nr. 86017 127450

Po 3.000 zł. Nr. 22367 27346 27457 34450 36991 37162 55652 75121 93632 106523 108184

Po 2,000 zł. Nr. 566 6631 12286 17113 19713 19898 28766 36396 41545 52422 54734 55414 60460 63208 67521 79919 84928 87413 87783 89258 106560 113327 117118 122634 140806 145014 148407 148511 148561 155729 158592

Po 1,000 zł. Nr. 1160 3737 5182 7835 8540 10928 13960 14375 16159 18851 18872 18895 20077 20099 21510 233362 25230 26794 34187 34416 37569 40617 41534 42020 48739 50333 52298 54837 57139 62011 67224 68521 68656 69656 73774 75517 75786 78441 79139 82278 86671 87402 94522 97147 99007 101521 104166 104878 106157 106434 108020 110515 116029 116046 116204 120864 123401 124205 127206 135286 136007 143299 145528 148077 148340 148654 148866 150876 153028 154075 155523 158546

Po 250 złotych.

97 181 380 583 611 22 77 702 825 943 80 1064
72 95 230 86 97 381 499 501 49 611 12 63 807 987
96 2025 152 214 341 435 37 518 67 606 81 95 746
948 3208 51 644 798 809 4084 94 121 93 265 302
452 542 663 707 46 75 813 942 5276 347 481 506
31 33 600 48 730 33 917 21 52 6168 97 205 50 69
85 486 545 83 604 39 78 87 829 30 56 69 7005 44
110 23 215 41 572 646 712 19 43 898 978 8115 58
87 271 375 87 439 575 93 715 96 959 91 9085 173
78 376 423 29 47 615 52 74 761 87 826 10271 360
75 86 470 524 33 67 69 92 612 789 819 57 11052
104 63 72 215 25 78 88 501 16 22 733 812 50 80
941 75 12066 74 84 111 64 316 415 63 72 505 9
644 62 75 94 725 40 843 900 13020 138 71 95 208
75 870 440 585 617 72 737 45 872 945 14005 145
53 223 48 95 303 66 437 98 542 666 727 802 54
924 69 15027 191 288 392 404 80 553 85 619 771
802 12 17 947 16050 198 88 285 60 318 77 451 535
608 16 75 736 859 60 71 930 89 17005 36 78 157
302 71 414 47 508 50 61 759 84 863 80 84 18003
71 74 83 108 245 97 323 29 448 96 714 16 86 856
93 94 936 19103 53 67 70 99 202 12 367 98 518 26
78 685 97 758 20086 133 228 93 315 28 62 724
535 601 54 57 728 83 903 59 21084 214 307 9 36
56 462 507 42 91 640 78 882 978 93 96 22093 98
108 14 50 79 205 7 83 340 45 475 544 56 650 64
974 23005 25 204 35 81 351 416 59 712 851 61 87
932 96 24022 64 240 608 28 752 70 955 99 25006
77 138 368 77 94 419 38 615 79 730 811 37 906 19
32 26037 94 109 48 313 23 84 450 73 596 702 72
802 971 74 27051 67 113 29 81 349 464 96 625 29
46 759 75 826 57 28158 263 77 322 43 501 620 24
700 44 35 43 86 807 978 29052 165 66 255 63 366
85 412 542 713 27 33 802 21 67 90 934 65 30023
43 72 73 196 220 23 40 81 347 71 433 61 733 58
812 24 44 949 96 31051 128 211 371 517 721 58
805 62 957 61 32059 98 102 3 89 256 98 365 94
439 42 63 506 676 744 802 73 76 33176 491 581
749 94 34018 50 65 246 326 578 83 97 634 39 705
811 19 34 97 35065 86 147 265 80 97 374 458 987
36136 464 92 712 14 831 990 37044 47 69 79 84
120 94 376 86 96 544 60 81 88 618 818 985

38275 303 46 98 463 70 540 55 59 669 778
39045 60 109 62 262 95 391 491 98 594 640 49 718
40017 111 34 57 76 254 403 25 67 83 559 80 605
67 922 57 41013 45 185 238 94 341 44 71 408 83
660 727 83 836 44 48 957 65 42090 100 61 244 345
581 665 69 76 91 718 83 817 47 56 66 958 43019
221 34 327 40 430 90 570 94 687 702 63 81 822 39
41 81 82 93 44026 42 255 69 328 402 8 31 72 586
714 45 859 971 90 45069 110 17 89 221 50 80 577
769 46078 187 373 424 512 607 12 40 700 69 95
801 931 85 47074 108 37 581 733 56 902 89 48001
39 74 121 214 312 424 51 59 581 647 48 51 78 721
28 42 98 801 42 900 74 49062 210 12 57 66 309
20 57 407 69 97 510 66 928 49 91 50045 220 32 70
410 51 686 701 844 51161 273 99 519 949 52143
63 277 88 328 475 515 66 86 669 735 87 833 983
53026 35 67 480 96 732 852 54028 132 33 42 59 60
248 63 75 82 449 87 643 762 896 939 55071 76
152 97 98 203 86 359 423 67 697 708 52 85 949
69 80 91 56118 276 98 364 80 427 34 509 19 80 778
95 817 24 44 928 79 57057 113 29 406 88 99 619
86 840 45 83 58082 253 388 570 612 15 52 75 914
55 59036 185 92 239 72 327 47 68 403 539 649 59
82 729 872 918 34 46 69 60070 160 71 234 342
45 449 501 60 57 684 737 959 90 61031 95 152 92
267 80 94 323 85 434 68 706 884 85 929 47 62007
96 211 34 329 88 405 41 66 558 83 642 97 720 60
84 97 809 58 981 83 63077 94 147 283 325 518 615
63 722 997 64061 117 41 309 17 536 668 90 920
25 53 65314 578 82 614 77 720 21 821 919 43 65
66017 208 68 327 514 77 636 84 885 94 95 955
67018 302 33 66 402 33 85 500 5 35 56 628 709 84
843 914 67 71 85 68045 297 389 486 633 714 74
898 970 88 69143 265 377 83 497 548 638 963
70121 29 52 226 85 528 600 13 837 57 98 71010
18 111 226 37 308 721 668 784 871 962 721 72
96 216 58 472 82 578 605 20 30 90 742 51 52 817
33 63 73 905 36 44 86 73071 87 163 230 96 389 638
61 63 724 71 74171 95 247 56 5 427 559 85 614
981 75005 6 118 73 230 490 636 45 78

76040 116 46 65 231 58 73 300 425 47 86 518
93 726 90 834 77022 279 81 84 408 516 857 959
78006 20 49 353 564 601 63 742 824 78 902 69
79075 88 120 29 43 46 47 302 35 38 74 407 19
79 608 39 98 860 912 28 32 84 80149 203 424 84
538 678 737 38 44 52 53 934 59 72 97 81033 34
156 226 67 567 90 763 84 888 902 82171 74 75 88
252 75 500 22 43 646 70 845 81 949 83006 104 05
202 32 554 81 605 745 90 918 84199 212 47 335
47 55 63 406 12 41 93 525 32 816 34 938 85042
75 195 215 73 325 46 54 514 28 55 664 758 836 60
86055 96 195 431 88 525 41 663 93 726 78 864
87039 330 52 93 430 48 594 645 765 858 68 77
88008 59 87 174 232 63 66 349 938 69 89021 44 120
54 205 48 333 485 531 618 32 49 68 72 99 862 66
94 956 90022 26 33 76 114 23 250 82 310 463 512
67 663 742 840 941 91004 58 120 276 315 58 498
649 85 709 33 44 68 965 69 92004 195 322 609 11
762 93 842 76 81 82 99 912 71 93062 152 332 67
682 755 73 85 94135 232 85 346 436 58 541 630
716 97 833 939 40 50 62 95010 139 45 250 61
308 14 70 410 57 515 90 752 856 81 963 80 96008
49 95 125 38 84 448 541 631 770 835 39 82 96 925
57 87 97036 140 404 18 20 38 524 65 690 719 55
856 947 66 98098 142 62 58 234 85 305 11 414 514
601 19 881 928 99001 95 160 258 371 99 408 47
66 554 630 786 903 31 100043 125 49 86 243 357
92 410 58 66 684 733 101170 230 59 357 59 545
693 96 719 87 93 804 05 43 940 963 102035 70 216
81 342 48 96 404 33 52 65 664 69 761 91 92 813
103012 275 386 464 554 620 776 885 952 60 104065
87 93 285 92 414 544 47 70 960 69 75 105001 17
22 47 53 65 263 303 612 38 734 36 60 809 954 69
106021 85 132 380 557 612 704 67 931 107178 92
210 18 345 68 449 80 607 13 720 34 820 40 978
108101 21 42 47 212 18 36 341 446 70 652 65 773
99 828 906 109014 65 240 425 61 506 730 64 923
24 52 110011 427 77 554 647 728 79 84 958 111069
55 101 07 255 314 409 12 23 25 65 78 524 51 97
624 967 69 112204 401 18 51 503 60 82 641 97
720 52 813 113060 250 369 441 80 502 94 721 801
78 905 57 74 94

114002 007 211 77 464 558 67 675 83 729 840
70 930 66 83 115134 36 46 201 33 400 18 57 514
628 53 716 851 900 116000 38 113 72 214 44 397
424 62 91 505 22 80 694 770 859 97 117184 268
384 90 491 522 96 620 720 76 819 82 933 118023
114 229 43 65 309 13 404 71 83 565 617 34 72 754
908 27 119360 83 96 509 661 78 880 990 120038
47 115 27 96 233 41 60 77 306 44 492 73 529 91
748 955 121136 233 331 64 454 76 82 85 594 637
48 756 94 816 68 69 908 122002 07 25 38 130 338
422 617 91 750 876 900 123220 56 58 90 314 84
85 416 51 735 89 822 73 77 921 42 85 125017 44
127 61 77 86 239 45 330 87 456 638 717 77 803
63 125114 326 44 453 540 56 58 874 919 120113
232 44 58 333 96 408 507 20 805 22 65 908 41
127102 04 207 10 22 61 332 39 40 416 567 70 687
714 23 95 979 128053 125 220 31 317 431 61 694
708 844 942 47 129070 79 82 107 63 75 90 258 441
583 89 612 39 794 808 13 66 921 96 130092 107
270 74 87 334 629 784 851 66 940 49 56 131052
88 207 75 347 501 32 38 77 95 686 711 831 944
98 132025 55 68 112 90 339 402 501 689 784 91
97 133086 170 282 341 424 88 552 72 632 941 87
134053 104 244 352 461 590 640 59 746 93 818 27
66 921 82 99 135018 85 102 426 49 519 91 99 724
843 47 62 93 933 39 64 136025 52 96 233 79 465
92 552 619 29 75 740 61 89 137114 206 316 62
429 551 61 707 43 97 849 79 991 138049 91 95 130
248 300 401 505 42 956 57 139014 99 127 45 261
359 73 438 505 64 91 712 853 82 904 78 140082
213 52 58 344 77 98 482 654 61 716 26 59 63 954
64 141001 128 208 15 77 441 64 521 641 48 724
64 289 38 928 40 142025 84 90 310 18 454 94 697
143017 54 69 189 214 57 590 99 615 85 730 51 78
79 837 70 933 44 86 144128 73 277 365 459 632
730 965 90 145069 73 81 355 98 453 54 88 565 624
78 89 755 827 54 922 35 146012 58 66 341 50 76
507 780 830 36 37 942 147013 44 57 117 258 91
399 427 545 634 72 96 870 985 148972 140 63 306
97 439 55 514 16 45 606 86 786 149053 171 94
235 69 406 51 64 84 546 602 09 837 41 935 43

150066 162 72 219 83 364 503 616 27 94 929
151066 146 51 85 209 68 318 30 84 89 474 81 91
540 42 640 77 94 802 805 921 28 152119 54 76 217
42 397 439 84 501 40 78 916 996 153002 21 113
268 350 470 561 663 817 979 154178 96 306 14 478
566 87 767 99 843 155149 77 271 81 462 94 542
57 734 92 929 32 156028 39 82 240 85 314 49 557
86 623 75 90 700 10 47 157018 126 224 595 615
28 72 863 947 158076 402 33 91 532 77 80 702
32 95 852 962 98 159013 250 60 99 330 45 97 408
76 522 64 771 90 890 901 14 32

די בשורה פון הנחות

אינ'ם חושך פון סיסטעמאטישער דעקלאסי־רונג, וואס הערשט אין אונזער לעבען, האט אונז א פינקעל געטון א שטראהל פון א צוזאג, וואס האט זיך שוין אפילו צעהנדליגער מאל איבערגע־חזרט אין די לעצטע יאהרען און איז אלעמאל פערבליבען א פוסטער ווארט, אבער היינטיגעס מאל זעהט עס אויס, ווי פון ווארט וועט מען טאקי אריבערגעהן צו מעשים.

דער צוזאג וועגען מילדערן דעם צוואנג־זונטאג־רוה. וועגען דעם זאל בקרוב דערשיינען א דעקרעט פונ'ם מלוכה־פרעזידענט. מ'ווייס שוין אפילו דעם אינהאלט פונ'ם דאזיגען דעקרעט.

פריזירערס וועלען זונטאג מעגען ארבייטען עטליכע שעה; אויך שפייז־געוועלבער, מילכערייען, יאטקעס און ווארשט־געשעפטען זאלען מעגען זונ־טאג ארבייטען א פאר שעה אינדערפריה.

אויך אינדערוואכען זאל א ביסעל פערלענגערט ווערען די ארבייטס־צייט, פרייער זאל אויך ווערען דער האנדעל אויף די דאטשעס.

דערפאר אבער וועט די שטראף פאר עובר זיין אויף די האנדעלס־פארשריפטען זיין העכער, ווי ביז איצט — ביז 1000 גילדען.

דאס איז די בשורה, וואס ווערט אונז אנ־געזאגט.

און אויף וויפיל מיר, יודען, זענען אין אונ־זער רוב קרעמערס און הענדלערס, איז עס טאקי פאר אונז א שטיקעל בשורה־טובה.

פערשטעהט זיך, א סך וויכטיגער וואלט די בשורה געווען פאר אונז מיט יאהרען צוריק, ווען מיר האבען אנגעהויבען קעמפען פאר אט די אלע הנחות, איידער נאך די גאנגרענע פון רואין האט זיך אריינגעכאפט אין אונזער לעבען. ווארום ווער ווייס, וויפיל יודישע עקזיסטענצען זענען שוין חרוב ומוחרב געווארען טאקי צוליב די דאזיגע שווערע גזרות, וואס האבען איבער אונז געהויערט, און קיין רעגירונג האט זיי נישט געוואלט אראפנעמען?

מיר מוזען אבער מודה זיין, אז אויך איצט וועט נאך עפעס געראטעוועט ווערען, און דערפאר דארפען מיר עס בעגריסען.

אבער דאס זענען דאך סוף כל סוף אלץ מיט־לען פון „לכו והתפרנסו זה מזה“. דער האריזאנט פון יודישע פרנסות ווערט נישט פערברייטערט, די מעגליכקייטען פון לעבען ווערען נישט פערמערט.

ס'זעהט אויס, ווי, למשל, מ'וואלט פארצייטען דערלויבט איינצופיהרען אין געטא־מויער ווענטי־לאציע, כדי מ'זאל אינעווייניג נישט דערשטיקט ווערען פון דער געפרעסטער לופט. אבער עפענען די טויערן, ארויסלאזען אין דער ברייטער גאס אריין, כדי צו שעפען לופט מיט דער פולער ברוסט — דאס איז ווייטער פערוועהרט מיט אלע הארב־קייט פון מיטעלאלטער.

וואס איז די פעולה, וואס דער קרעמער וועט מעגען לייזען מיט א שעה מעהר, אז די קרעמעריי איז שוין בכלל אן אפגעשפילטער פרנסה־צווייג, אז דאס ראד פונ'ם לעבען צורייבט און צומארשט דעם דאזיגען שיכט, און אריבערגעהן אויף אנדערע פרנסות לאזט מען אונז נישט.

גראד איצט איז דאס לעבען פול מיט שריי־איגע דערשיינונגען פון יודישער עקסטערמינאציע, ווי אזוי די מאנאפאליזאציע און קארטעליזאציע שטויסט ארויס יודען פון כלערליי געביטען און אריינצוכאפען זיך ערגעץ אין אנ'אמט, וואס ווערט אנגעפיהרט דורך דער רעגירונג איז אונמעגליך, ווי אדם הראשון האט שוין נישט געקענט אריין צוריק אין גן־עדן, פון וועלכען ער איז ארויסגע־שטויסען געווארען.

און אט אויף די דאזיגע געביטען הערט מען עפעס נישט, אז ס'זאלען בלאזען נייע ווינטען. קיין שום גוטע בשורות ווערען אונז דא נישט אנ־געזאגט. אין אלע זייטען, וואו מיר קעהרען זיך, איז אונז דער ווינט אין פנים, פונקט ווי אויף אלע קרייצונגען וואלטען געשטאנען ווייזערס: צוריק אין געטא אריין!

מ'וועט דיר, יוד, באדאי, לאזען מיט א שעה לענגער האנדלען, מ'וועט אפילו דיר פערקירצען דעם צווייטען שבת, אבער דא זאל זיין דיין לע־בעדיגע קבורה, זאלסט נישט דערוואגען זיך טראכטען מכוח ארויסרייסען זיך פון דאנען און לעבען מיט אלעמען צוגלייך אויף די געביטען פון פרנסות, וואס דער היינטיגער מאדערנער לעבען

אט אזוי זעהט אויס די נייע בשורה פון די הנחות, וואס שטייען אונז פאר! פ. ק.

אזוי קאלקולירט זיך אונז...

די קארטעלען האלטען די פרייזען אזוי, ווי עס לוינט זיך פאר זיי

די דיסקוסיע וועגען די קארטעלען געהט נישט אראפ פון די פרעסע־שפאלטען, אבער דאס שטערט נישט די קארטעלען צו טון דאס זייעריגע און צו האלטען די פרייזען פון די פראדוקטען, איבער וועלכע זיי האבען די שליטה, אויף דער הויך, ווי דאס איז גינסטיג פאר די באַ־אַנען פון דער אינ־דוסטריע. די ראלע פון דער רעגירונג אין דער פראגע פון די קארטעלען און פון דער פרייזען־רע־דוקציע איז נישט קלאר, ווייל פון איין זייט הערט מען וועגען אַן איניציאטיוו צו ווירקען אויף די קאר־טעלען אין דער ריכטונג פון פערקלענערען די פרייזען, פון דער אנדערער זייט ווערען צוגעלאזט נייע קארטעלען, וואס וועלען פיהרען די זעלבע פריי־זען־פאליטיק, ווי די ביזאיצטיגע. דער קוילען־קארטעל האט יעדענפאלס זיך אפגעזאגט צו פער־קלענערען די פרייזען פון קוילען, וועלכע וועלען זיין אין דעם קומענדיגען ווינטער אמתע שווארצע בריליאנטען.

און דאס, וואס עס טוט דער קוילען־קארטעל קאנסטאטירט דער „ראבאטניק“, דאס טוען אויך אלע אנדערע קארטעלען, וועלכע האבען זיך אין פוי־לען אזוי פערמעהרט, אז דאס לאנד ווערט ממש פון זיי דערשטיקט. אויף אלע פאדערונגען צו רעדוצירען די פרייזען ענטפערען די קארטעלען: איך וויל נישט, עס קאלקולירט זיך מיר נישט.

און אפשר וואלטען עס די הערען פון די קאר־טעלען ארויסגעצויגען אויף דער ליכטיגער שיין זייערע קאלקולאציעס און זיי וואלטען איבערצייגט די געזעלשאפט, אז עס קאלקולירט זיך זיי ווירקליך נישט און פארוואס עס איז אזוי? די לוין פון יעדען ארבייטער. די גאזשע פון יעדען בעאמטען איז בע־וואוסט. אבער די קאלקולאציעס פון די פאבריקאנטען זענען א געהיימניש, צו וועלכער קיינער, א חוץ זיי אליין, האט נישט קיין צוטריט. די געהיימניש ווערט נישט פערראטען נישט דורך די ביכער און נישט דורך די שטייערען, וועלכע ווערען נישט בעצאהלט. עס איז דעריבער קיין וואונדער נישט, וואס אין דער זעלבער צייט, ווען ביי די ארבייטער און די בעאמטע ווערען די פערדינסטען רעדוצירט הויבען די אינדוסטריעלער די פרייזען פון קוילען.

מיר שטעהען דא פאר א געשלאסענער וואנט, וועלכע איז זיך בעוואוסט אין איהר מאכט און אין איהר אונבעשטראפבארקייט.

אט פאדערט היינט די גאנצע געזעלשאפט, נישט אויסשליסענדיג די סאנאציע־סעפערען, אז די פרייזען פון די קארטעל־ארטיקלען זאלען פער־קלענערט ווערען, אבער די קארטעלען מאכען דער־פון חוזק. ווי אזוי קאן דאס זיין? ווי אזוי קאן עס פאסירען, אז א הייפעל קארטעליזירטע אונטערנעה־מער זאלען ערקלערען א קאמף דער גאנצער גע־זעלשאפט? צי דען איז די גאנצע געזעלשאפט גע־ווארען אנטי־מלוכה־יש, און נאר דאס הייפעל אינ־דוסטריעלער שיינט אין די שטראהלען פון מלוכה־ישקייט?

דער ענטפער איז דערויף זעהר אן איינפאכער. די סאנאציע האט זייט א רייה יאהרען זיך פערבונ־דען צום שטארקסטען מיט די קארטעלען, זי האט זיי אונטערשטיצט געשאפען צוואנגס־קארטעלען, צום שטויבען פון די איבעריגע ליבעראלע קאפיטא־ליסטען. דער גאנצער עטאטיזם פון דעם סאנאציע־לאגער איז אייגענטליך בעשטאנען אין דער פאליטיק פון די קארטעלען, וואס זענען נישט געשטערט דורך קיין שום געזעצען און פון די מלוכה־מאנאפאלען, וועלכע ווערען בעטראכט נאר פון פיסקאלען שטאנד־פונקט, דאס הייסט נישט זארגענדיג דערפאר, אז די סחורה זייערע זאל זיין ביליג און גוט.

כל זמן עס איז געווען א גוטע קאניונקטור, האט זיך די זאך ווי עס איז געהאלטען. איצט אבער ברענגען די מאנאפאלען אלץ א קלענערען איינקונפט און געגען די קארטעלען, וועלכע די רעגירונג האט אליין געשאפען, איז זי איינגאנצען אונמעכטיג.

ארבייט האט פערלוירען יעדען זין

די קאלעקטיווע לײדענשאפט איז לאקירט בלויז אין ספארט

ביטערע בעטראכטונגען פון א בעגאבטען שרייבער

ס'איז שווער צו לעבען אויף דער וועלט אהן א נארקאטיק פון האפנונג, אהן א מיטעל, וואס זאל דערוועקען די פאנטאזיע, אהן וועלכער עס איז נישט לײדענשאפט. פארהאן בלויז איין לאנד, וואס פרובט אריינציהען די מאסען אין א קאלעקטיווער און זינפולער קאנסטרוקטיווער אר־בייט. דאס איז סאוויעטען־רוסלאנד. אזוי שרייבט אין איינעם פון זיינע גלענצענדע פעליעטאנען אין „וויאדאמאשטשי ליטעראצקיע“ אנטאני סלאנימסקי. דער אפואך וועגען די סאוויעטען איז א קאמפלי־מענט אויף זייער אדרעס נאך סלאנימסקיס רייזע־איינדרוקען פון סאוויעט־רוסלאנד, וועלכע זענען אויסגעפאלען אויסגעשפראכען נעגאטיוו. איצט, ווייזט אויס, וויל סלאנימסקי, ווי ס'איז צו זעהען אויך פון אייניגע אנדערע שטעלען פון דעמזעלבען פעליעטאן, זיך רעהאביליטירען געגען דער פער־ניכטענדער קריטיק. אויף וועלכער זיין רייזע־בוך האט זיך אנגעשטויסען אין די סאוויעטישע און די סאוויעטיזירענדיגע קרייזען. אבער אונאפהענגיג פון די חשבונות פון מחבר מיט די סאוויעטען זענען זיינע אויספיהרונגען וועגען היינטיגען מענש, זיינע אינטערעסען און לײדענשאפטען אויסערגע־וועהנליך אינטערעסאנט.

די מענשען לעבען בכלל מיט די עמאציעס, וועלכע עס ברענגען זיי יחידים. קיין אייגענע עמאציעס האבען זיי נישט, זיי שפיגלען נאר אפ די געפיהלען פון יחידים און וואס נארישער עס זענען די אויפטוען פון די דאזיגע יחידים. אלץ שטארקער, ווייזט אויס, זענען די עמאציעס. אט א שטייגער האט איין „צימבאל“ גענומען און האט געוואלט אריבערפליהען איבער'ן אטלאנטיק מיט זיין פרוי און צוויי קליינע קינדער. און די בלעטער, אנשטאט צו גאטירען דעם פאל אין דער רובריק פון פריקרע געשעהענישען, שרייבען וועגען דאזיגען קרעטין גאנצע שפאלטען. מענשען אינטערעסירען זיך מיט אזעלכע העלדישע פאסי־רונגען, ווי א שטייגער וועגען איינעם, וואס איז אריבערגעשוואומען די סענע האלטענדיג אין דער נאז דעם פינגער פון לינקען פוס. דער לעזער פון דער צייטונג לייענט די אלע דומהייטען און ער בעקומט אזש א שלוקערץ פון די פרעמדע משוגעת'ן און פרעמדע טריומפען. קיין אייגען לע־בען האט ער נישט. די איינציגע געזעלשאפטליכע קאנסטרוקציע, וואס פאדערט די מיטארבייט פון דורכשניטליכען בשר ודם דאס איז דאס מיליטער. אבער אט די איינציגע ארבייט אין דער וועלט, וועלכע איז ווי געהעריג ארגאניזירט, האט דעם ציל צו פער'סמ'ען אדער צו דערשיסען דווקא איהם, דעם מענש גופא, אדער עהנליכע צו איהם.

מענשען זענען דורשטיג נאך עפעס א ווארט, נאך עפעס א האפנונג, וואס זאל זיי בעשטראה־לען דאס לעבען. אנדערש ווי אזוי קאן מען ער־קלערען דעם ערפאלג, וועלכען עס האט אין דייטשלאנד אזא „כלאזען“ ווי היטלער. אין א געזעלשאפט, וואס בעזיצט א ביסעל מעהר הומאר און געפיהל פאר לעכערליכקייט, א שטייגער אין פראנקרייך אדער ענגלאנד, וואלט אזא היטלער שוין פון לאנג געווארען א קרבן פון זיין אייגע־נער נישטיגקייט

ארבייט, פיהרט ווייטער אויס סלאנימסקי, איז געווארען ווי עפעס א גענאד, וואס פאלט אראפ פון הימעל און ראטעוועט דעם מענשען פון טויט, אלץ איינס, וואסער ארבייט דאס איז. וועגען דעם, אז די ארבייט זאל זיך פערבונדען מיט עפעס א געדאנק, מיט עפעס אן אידעע, האט מען שוין אויפגעהערט אפילו צו טרוימען. און ווידער, שטרייכט אונטער סלאנימסקי, איז רוסלאנד דאס איינציגע לאנד, וואו עס איז געמאכט געווא־רען דער העלדישער פרוב צו צוגעבען דער מענש־ליכער ארבייט עפעס א זין. בכלל ווערט אין אונזער געזעלשאפט אפגעשאצט מיט דערזעלבער מאס די ארבייט פון איינעם אין א שפיטאל, אין אן עלעקטראווניע, אין אן עפענטליכער באד־אנ־שטאלט און אין אין א פאבריק פון אמוניציע.

אמת, עס איז פאראן א געביט, וואו עס גיסט זיך אויס די נויטבעדערפעניש אין א קאלעק־טיווען אויסלעבען זיך, דער געביט איז ספארט. דער מענש פון דער גאס האט לאקירט זיין גאנ־צען פאטריאטיזם אין די פיענטעס פון גערטנער פון די לאזשענקעס (דאס מיינט קוסאטשינסקי'ן, דעם פוילישען זיגער אויף דער אלימפיאדע אין לאס־אנזשעלאס און שנעל־לויפען) ספארט דאס איז געווארען דער אלגעמיינער אידעאל, דער איינצי־גער אינטערעס פון דער שול־יוגענד. אבי נאר דערלעבען ביז צו דער אלימפיאדע. אפשר וועט דאן די וויסובנע זיין בעסער געאיבט און וועט בעסער ווארפען דעם דיסק. די שול־יוגענד האט נישט קיין שום אנדערע אינטערעסען, ווי ספארט; ארום דעם דרעהען זיך איהרע טאג־טעגליכע געשפרעכען. און דער מחבר ברענגט א מוסטער פון א ספארט־אינסטרוקציע, גענומען פון א יוגענד־צייטונג. דאס איז עפעס פולקאם אונזיניגעס. ער פערענדיגט דעם פעליעטאן מיט א ביטערער איראניע איבער דער וועלט און איהר איינציגער האפנונג, דער ספארט־יוגענד.

עפעס עסען און וואס ביליגער

די טאג־טעגליכע זארגען פון דייטשען בירגער

(א בריף פון בערלין)

אין משך פון עטליכע חדשים איז מען אין דייטשלאנד געווען אויסשליסליך פערנומען מיט פראגען פון פאליטיק. איצט איז די פאליטישע שפאנונג געווארען א ביסעל שוואכער (נישט אויף לאנג, ווייל אין עטליכע וואכען ארום וועלען פארקומען די וואהלען צום רייכסטאג) און דער דורכשניטליכער בירגער איז פערנומען מיט די טאג־טעגליכע דאגות וועגען ברויט און פרנסה. אמת, דער קאנצלער האט צוגעזאגט, אז אין משך פון דעם נאהענטען יאהר וועלען קריגען בעשעפ־טיגונג צוויי מיליאן ארבייטסלאזע, אבער דערווייל האבען געפונען דאס דאזיגע גליק בלויז פופצעהן טויזענט מאן.

דערפאר לאזט זיך בעמערקען א טענדענץ, וואס רופט ארויס די גרעסטע זארגען ביים איינ־פאכען בשר ודם: די פרייזען פון די שפייז־אר־טיקלען הויבען זיך סיסטעמאטיש. דערווייל דער־נעהרט מען זיך נאך מיט גרינצייג, וועלכע זענען זעהר ביליג, אבער דער סעזאן זייערער ענדיגט זיך און די מאסען וועלען געשטעלט ווערען אויג אויף אויג מיט די פרייזען, וועלכע שטייגען אין דער הויך. פאר די אינטערעסען פון די גרויסע גרונד־בעזיצער, די פרייסישע יונקערס, האט די רעגירונג פון פאן פאפען'ס איינגעריסען כמעט מיט דער גאנצער וועלט און אין די פערשידענע ווינקעלעך הויבט מען שוין אן צו פיהרען אן עקא־נאמישע געגענאקציע.

פון פאליטיק זענען די מאסען איצט זעהר ווייט. אהן ספק וועלען די פארטייען זיך בעמיהען אונטערצוווארימען דעם אינטערעס, ווען עס וועלען זיך דערנעהנטערען די וואהלען, אבער איצט אינטערעסירען זיך די מאסען מעהר דערמיט, וואס עס ווערען טייערער די ביליגע סארטען הערינג, ווייל דער צאל אויף זיי איז געהויבען געווארען אויף דריי מאל. די דייטשע שיפערס אליין קאנען דעקען בלויז צעהן פראצענט פון געבויך אין הערינג. כאראקטעריסטיש איז דערביי, אז די נאכפראגע אויף ביליגע הערינג איז בעדייטענד געשטיגען, וואס דאס בעדייט די פעראָרימונג פון די ברייטע בעפעלקערונגס־שיכטען.

די רעגירונג האלט אין איין מאכען הבטחות אויף בעסערונג, אבער די געשעפטען געהען מיט יעדען טאג אלץ ערגער. אינטערעסאנט זענען פאל־גענדע ציפערען, וואס שטאמען פון פערבאנד פון די דייטשע קליינהענדלער: אין יאהר 1926 איז דער אומזאץ פון דייטשען קליינהאנדעל געווען 35 מיליארד מארק, אין יאהר 1931 איז דער אומזאץ געפאלען ביז 27,5 מיליארד און אין לויפענדען יאהר ערווארט מען, אז דער אומזאץ זאל פאלען קאטאסטראפאל ביז צו דער סומע פון 22 מיליארד מארק.

אין בערלין פיהלט מען געוואלדיג די אל־געמיינע סטאגנאציע, און די פעראָרימונג פון די מאסען דריקט זיך אויס אין א גאנצער רייה ער־שיינונגען. די גרויסע מאגאזינען לייזען זעהר שלעכט. דער עיקר האנדעל האט זיך קאנצענטרירט אין די קליינע געוועלבער, וואו מען קאן קריגען א ביסעל גרינצייג, קרויט, קארטאפעל, האלב פער־פוילטע פרוכטען א.ד.גל. עס האט זיך צעוויקעלט די קליינשוסטעריי, וואס בעשטעהט אין פעריכטען אלטע שיך. קיין נייע קויפט מען נישט און די אלטע טראגט מען אזוי לאנג וויפיל עס לאזט זיך נאר. די קאנפעקציע־געשעפטען לייזען זעהר ווייניג און דאס, וואס ווערט געלייזט, איז א טראפען אין אמאליגען ים פון דייטשען קליינהאנדעל.

ווי ווייט עס איז געפאלען דער האנדעל אין בערלין בעווייזט דער בעריכט פון גרויסען בער־לינער קאנצערן, וועלכער נעהמט ארום א רייה גרעסטע בערלינער האטעלען. דער דאזיגער קאנ־צערן, וועלכער האט מיט א יאהר צוריק געהאט קאפע צוויי מיליאן רייגעם ריוח, האט איצט א בעדייטענדען דעפיציט: די פרעקווענץ אין די הא־טעלען איז געפאלען געוואלדיג. י. ם.

צוויי ארימע יודישע יונגלעך
געקומען פון ווארשא קיין פאריז
אהן בילעטען, אהן וויזעס און אהן א גראשען אין קעשענע

„פאריזער הײנט" דערצעהלט:

צוויי „פאסאזשירען" זענען בעכטען אריינגעקומען צו אונז.

אײנער שלמה — 15 יאהר אלט.

דער צווײטער יוסף — אויך 15 יאהר אלט, נאר בלויז בלאסער און קלענער.

בײדע הונגעריג, בײדע אהן א פאלטען, מיט צוריסענע שיך און ציטערענדע פון קעלט.

דינסטאג אווענד זענען זײ אוועק אויפ'ן הויפט וואקזאל אין ווארשא.

ארײן אין צוג — אהן א בילעט, אהן א גראשען און אהן א פאס.

און בעכטען דאנערשטאג זענען זײ אנגעקומען קײן פאריז — און בײדע 15־יעהריגע ארימע און דרייסטע העלדען ווילען — מאכען א לעבען!

בײדע זענען א פײנליכע אילוסטראציע פון דער יודישער נויט אין ווארשא.

* * *

יאך וויל ארבײטען! — זאגט דער בלאסער יוסף.

און יאך אך! — העלפט צו שלמה.

— מיר האבען געקאנטשעט די שקאלעס — און מ'האט נישט וואס צו טון, איז מען אוועק אין דער וועלט.

— אזוי אוועק...

— יא. קײן ארץ־ישראל לאזט מען נישט, איז גוט פאריז. מיר בײדע זענען קאלעגעס פון אײן הויף אין ווארשא. האט מען זיך אפגערעדט צו פאהרען אין דער וועלט, פערדינען געלד. איז מען בײדע געגאנגען אויפ'ן וואקזאל אין ווארשא זעהען, צי מען קען פאהרען. זעהט מען: עס פאהרט א גרופע קײן פאריז און אונז האבען בלויז פערראך־בילעטען און פאליצײ היט די באהן — פרעג יאך מײן קאלעגע:

— וואס טון?

זאגט ער:

— קום ארײן אין באהן.

געהט מען ארײן אין באהן און מען פאהרט אוועק. מיר דערצעהלען די פאסאזשירען. זאגען זײ: —

— בעהאלט זיך! —

האט מען זיך בעהאלטען און אריבער די דײטשע גרעניץ. אבער נאך בערלין פאקט אונז א קאנדוקטאר. נעם איך רעדען:

— איך פאהר פון בערלין.

זאגט ער:

— נישט אמת, פון ווארשא.

זעה איך, אז עס איז גארנישט צו מאכען, זאג איך דעם אמת:

— יא, פון ווארשא.

הויב איך אן רעדען, בעטען. קוקט מיך דער דײטשער קאנדוקטאר אן. יאך זעה אויס — זאגט דער בלאסער יוסף — א ביסעל אינטעליגענט.

— זי זיבט ניכט דום! —

זעה איך עס געהט. נעם איך לאכען:

— ה' קאנדוקטאר, איך מוז דאך לעבען.

— גוט. קענסט פאהרען. אבער בעהאלט זיך פאר'ן קאנטראלער.

און דער קאנדוקטאר האט נאך אונז גע־צאהלט ביר.

די פראנצויזישע גרעניץ זענען זײ דורך מיט א טעאטער־טרופע וואס איז גראד דורכגעפאהרען. די בעלגישע גרעניץ אונטער דער באנק.

איצט זענען בײדע דא אין פאריז פון נעכ־טען אין דער פריה.

און אײערע עלטערען?

— זײ ווײסען גארנישט. הײנט האבען מיר זײ געשריבען א בריף.

שלמה גיט צו:

— מײן טאטעליו איז א משרת אין ווארשא און ער האט 6 קינדער.

און יוסף גיט צו:

מײן טאטעשי ארבײט שיך, און ער האט 4 קינדער.

און בײדע זאגען:

— אין ווארשא פערדינט מען גארנישט.

— וואס וועט איהר טון?

— ארבײטען.

בײדע האבען מורא:

— מ'וועט אונז נישט כאפען?

— וועט מען אונז נישט צוריקשיקען?

דער 15־יעהריגער שלמה קען נײהען פארהאנ־געען אויף א „אקרענטקע־מאשין".

— אבער דאס איז א דאמסקע ארבײט און איך וויל גאר זײן א סטאליארזש....

יוסף קען נײען כאלעוועס...

וואס וועט דא זײן מיט זײ בײדע?

צוויי ארימע דרײסטע יונגלעך, קלוגע, אויס־טויגערס! — זענען זײ געקומען, געטריבען פון נויט — זוכען אין פאריז זײער צוקונפט.

קען זײן, אז אין יאהרען ארום וועלען זײ זײן גרויסע רײכע מענשען.

אבער איצט זענען בײדע הונגעריג.

בײדע אהן א מאנטעל, מיט כמעט צוריסענע הויזען.

און אהן שיך.

און אהן א גראשען, אהן א געלעגער. וואס וועט פון זײ ווערען?...

דעמאנסטראציע פון שומרי-שבת אין א"י
ארעסטירט אוז באלד בעפרייט דעם „אגודת-ישראל"-פיהרער הרב בלוי. — פאדערונגען פון שומרי-שבת-קאנפערענץ

ירושלים, (יט"א) שבת־תשובה האבען אַנ־ערך 400 רעליגיעזע יודען אײנגעאָרדענט א דעמאנ־סטראציע־צוג פון ירושלים אין דער פארשטאדט רוממה אלס פראטעסט געגען דעם, וואס 60 יודען ארבײטען דארטען אום שבת אין די עפענטליכע וואסערלײטונגס־בוי־ארבײטען. די קאמאנדאנטען מיט די יודישע ארבײטער זענען דורך דער רעגירונג אָנגעשלאָסען געוואָרען מיט'ן תנאי, אַז זײ וועלען ארבײטען אום שבת. אויפ'ן אָרט איז געקומען פאָלי־צײ, וואס האט געפרובט צוטרײבען די פערזאמעלטע. דערבײ איז פאר געגענשטעלען זיך דער פאליצײ ארעסטירט געוואָרען הרב אברהם בלוי, דער פיהרער פון דער אגודת־ישראל אין א"י. באלד דערנאָך איז ער אבער בעפרײט געוואָרען געגען קויציע.

א דעלעגאציע פון „עד־הלאומי" האט בעזוכט דעם ירושלים'ער דיסטריקט־קאמיסאר און איהם גע־בעטען בעפרײען די יודישע ארבײטער אויף די שבתים. דער דיסטריקט־קאמיסאר האט אפגעענט־פערט, אַז דאס איז אוממעגליך מחמת רײן טעכני־שע טעמים און צוגעגעבען, אַז די יודען, וואס ווילען נישט ארבײטען אום שבת, קענען בעפרײט ווערען פון די קאנטראקטען. זײ וועלען דאן פערביטען ווער־רען מיט עגיפטישע ארבײטער.

ירושלים (יט"א) דא איז פארגעקומען א גרויסע קאנפערענץ, געווידמעט דער שמירת־שבת צונויפגערופען דורך די פיהרער פון ארטאדאקסישען יודענטום. די קאנפערענץ, בראש פון וועלכער עס זענען געשטאנען הרב הראשי קוק, הרב מאיר בער־לין א. אנד. האט אויפגענומען א פראטעסט־רעזאלוציע געגען דער א"י־רעגירונג, וואס גיט נישט די יודען, וואס זענען בעשעפטיגט בײ עפענטליכע ארבײטען, די מעגליכקײט אבצוהיטען שבת. די רע־זאלוציע שטרײכט אונטער, אַז אין הסכם מיט'ן מאנ־דאט איז די רעגירונג מחויב צו בעפרײען יודען פון ארבײט אום שבת און יו"ט.

אין א צווײטער רעזאלוציע ווענדעט זיך די קאנפערענץ מיט אנ'אולטימאטום צו דער יודישער אגענץ, קרן־קימת און קרן־היסוד „אבצושטעלען אין א טערמין פון 6 חדשים די גרויסע אײנברוכען, וואס ווערען געמאכט אין דער אבהיטונג פון יו־דישען דת". אין דער רעזאלוציע ווארענט די קאנ־פערענץ, דאס „אויב די דערמאנטע ארגאניזאציעס וועלען אין משך פון 6 חדשים נישט אננעהמען קײן שריט אין די דורך זײ סובסידירטע קאלאניעס און קבוצות אפצושטעלען דעם עפענטליכען חלול־הדת, וועט דאס ארטאדאקסישע יודענטום אין א"י זײן גע־צוואונגען ארויסצוטרעטען מיט אנ'אפעל צו דער יודישער וועלט וועגען אויפהערען טראגען בײשטײ־ערונגען פאר די פאנדען פון וועלכער עס איז פון די דאזיגע ארגאניזאציעס און אנשטאט דעם די שפענ־דונגען שיקען בלויז אויף די פאנדען פון די יודישע ארגאניזאציעס אין א"י, וואס בויען דאס לאנד אויפ'ן יסוד פון דעם יודישען דת".

פעסטשטעלענדיג, אַז דער חלול־שבת פער־שפרײט זיך אויך אין יודישע געשעפטען, פאבריקען, צווישען יודישע שאפערען, בעקער, קצבים א. דגל., האט די קאנפערענץ צוו. אנד. בעשלאסען צו ארגאניזירען א צענטראלע יודישע קערפערשאפט פאר'ן חיזוק פון שמירת־שבת. ווײטער איז בעשלא־סען געוואָרען צו פראטעסטירען געגען דער יודי־שער אגענץ פאר געבען איהר צושטימונג צו דער אבשליסונג פון די קאנטראקטען מיט די יודישע ארבײטער בײ דעם וואסערלײטונגס־בוי אין רוממה, וואס לויט די דאזיגע קאנטראקטען זענען די יודען מחויב צו ארבײטען אום שבת. חוץ דעם איז בע־שלאסען געוואָרען אנצוהויבען א קאמף, אַז די מחללי שבת זאָלען נישט אנגענומען ווערען אויף קײן ארבײט אין קײן שום יודישע עפענטליכע אמטען. אין אײנער פון די רעזאָלוציעס פראטעסטירט די קאנ־פערענץ געגען סאוויעטען־רוסלאנד, וואו יודען ווער־רען געצוואונגען מחלל צו זײן שבת און יו"ט.

דער דײטשער ריזען-עראפלאן „דא X"

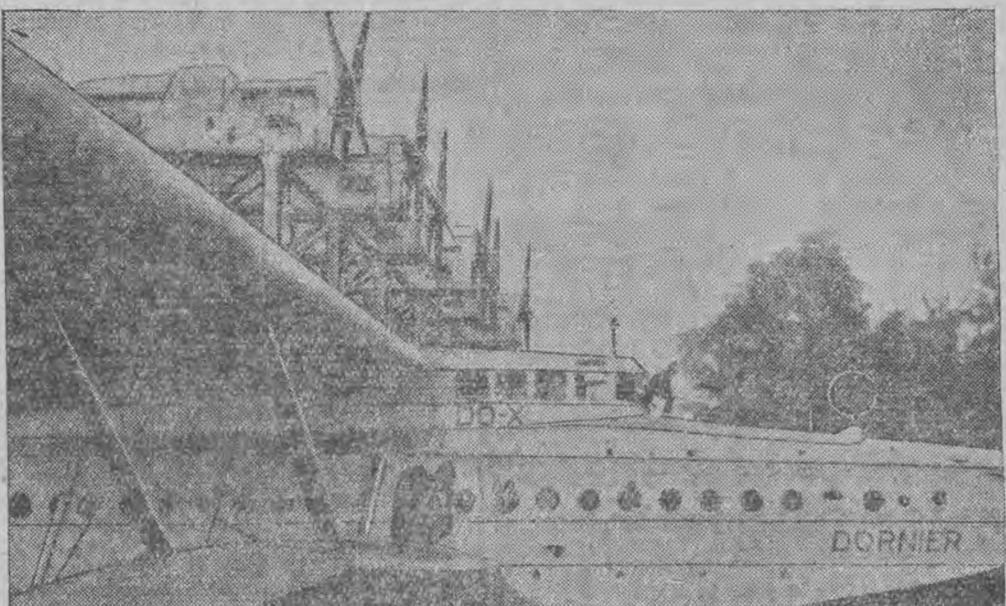

האט זיך ארא־פגעלאזט אין פראנקפורט אם מאין

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאנא 4, טעל. 90-216
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהײטען, מענער-שוועכע. אלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 8—2 און פון 5—9 אוונד.
בעזונדערווארטע־צימער פאר פרויען.

ארעסטירט א פרויען-מערדער אין ווילנע
דער מארד איז אויסגעפיהרט געווארען מיט 3 חדשים צוריק

ווילנע.

אומגעפעהר מיט 3 חדשים צוריק איז אויסגע־פיהרט געוואָרען אַן פרויען־מארד לעבען דער באהן סטאנציע קאמיאנקע, נישט ווײט פון גודאגאי.

אלס קרבן פון מארד איז דאן געפאלען די יונגע און שײנע קאסירערין פון דער דערמאהנטער באהן־סטאנציע יעוועסיטשיק.

אין דער יונגער קאסירערין האט זיך געליבט זינט א לענגערע צײט דער ווילנער באהן־בעאמטער פראנציסעק מיקלאשעוויטש א זוהן פון א היגען הויז־אײגענטימער.

די שײנע קאסירערין האט אבער נישט געענט־פערט איהם מיט די זעלבע געפיהלען און־יהאט דעם פריהלינג פערפיהרט א הײסע ליבע מיט א מיליטער־מאן.

מיקלאשעוויטש האט שטארק געליטען פון אײ־פערזוכט און האט געדראהט דער קאסירערין אַז עס וועט זיך דאס פערענדיגען טרויעריג, זי האט אבער אויף זײנע וואָרנונגען נישט געלײגט קײן אכט אַ געשטויסענער פון בלינדען אײפערזוכט האט מיקלאשעוויטש בעשלאסען זיך נוקם צו זײן איבער דער פערפיהרערישער קאסירערין.

דעם פאטאלען שאג איז ער געקומען צו איהר און פערנארט אין פעלד. דארט האט ער זי אויף א ברוטאלען אופן פערגוואלטיגט און דערנאך מיט דרײ רעוואלווער שאסען אוועקגעלײגט איהר א טויטע אויפ'ן ארט.

בעגײענדיג דעם מארד איז מיקלאשעוויטש אנטלאפען.

נישט געקוקט אויף דעם, וואס די פאליצײ האט אנגעווענדעט אלע מיטלען צו פערהאלטען דעם מערדער איז מיקלאשעוויטשן געלונגען זיך אויסצובעהאלטען.

ערשט עהערגעכטען אוועק האבען געהײם־אגענטען נישט ווײט פון ווילנע בעמערקט דעם ארומגעוואכטען פרויען־מערדער.

דער־וועהענדיג די פאליציאנטען האט מיקלאשעוויטש געוואלט אנטלויפען. אין רעזולטאט פון גע־יעג איז ער פערהאלטען געוואָרען אין א שטאל, וואו ער האט זיך געפרובט אויסבעהאלטען.

בעת דער רעוויזיע האט מען בײ איהם געפונען א רעוואלווער פון וועלכען ער האט דערשאסען זײן געליבטע.

מיקלאשעוויטש איז אײנגעזעצט געוואָרען אין לוקישקער טורמע.

אנ'אריגינעלער אויטא

אויסגעשטעלט אויפ'ן הײ־יאהריגען אויטא־סאלאן אין פאריז

קלאנג-קינא-טעאטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26
הײנט און פאלג. טעג!
גרויס קלאנג-מײסטערווערק א. נאמען:
„שאכט L. 23"
וואס שילדערט דאס לעבען אין די גרובען
אין די הויפט-ראלען:
Adam Dobosz, Baśka Orwid, Jerzy Marr
נעקסטער פראגראם:
„בלויער עקספרעס־צוג"
אנהויב פון די סעאנסען טעגליך 4 נאכמיטאג
שבת און זונטאג 12 א זײ־ער בײטאג. 6106

רעכט און לעבן

יורידישע ביילאגע פון „נייעם פאלקסבלאט"

ווי האלט עס איצט מיט׳ן אויספיהרען עקסמיסיעס?

ס׳רוקט אונטער דער גרויזאמער ווינטער, און מאסען ארבייטסלאזע און פערארימטע לאקאטארען לעבען שוין אין איין ציטערניש, טאמער וועט היי־יאהר דאס אויספיהרען עקסמיסיעס נישט אפגעשטעלט ווערען.

דארף דעריבער אויפגעקלערט ווערען, ווי ס׳שטעהט אין אמת׳ן איצט אויס די רעכטליכע לאגע אין דעם פרט.

קודם כל מוז פעסטגעשטעלט ווערען, אז ביז׳ן 31. אקטאבער בלייבט דערווייל אין קראפט די פער־ארדנונג פון מלוכה פרעזידענט וועגען אפשטעלען עקסמיסיעס, וואס איז געווארען פעראפענטליכט אין דז. אוסטאוו פון 31. מערץ 1932. אמת, די דאזיגע פעראָרדנונג טראגט א ספעציעלען אויסנאהמליכען כאראקטער און איז בעשטימט געווארען אויס־שליסליך פאר׳ן לויפענדען 1932 יאהר.

די פעראינטערעסירטע שיכטען האבען פונדעסטוועגען נישט קיין שום גרונד צו זיין בעאומרוהיגט, אז מיט׳ן אפלויף פון דער דאזיגער פעראָרדנונג וועט זיי אויסקומען צו בלייבען דאבלאָ, אויב ס׳וועט צייטליך נישט דערשייַנען קיין נייער אדער פער־לענגערטע ווערע ןדער איצטיגער מאראטאריום.

זיי דארפען זיך נישט אין דעם פאל בעאומרוהיגען און נישט ארויסקוקען אויף קיין שום נייעם דעקרעט, ווייל שוין גלייך דעם 1. באוועמבער הייבט דאך אן אויטאמאטיש צו פעדפליכטען די באַ־מאַלע פעראָרדנונג וועגען אפשטעלען דאס אויס־פיהרען עקסמיסיעס אין די ווינטער חדשים, וואס איז פעראפענטליכט געווארען אין נ. 105 דזש. אוסטאוו פון 1931 יאהר אלס באַוועלע צום ארטיקעל 23 פון דעקרעט וועגען לאקאטארען שוץ.

דער דאזיגער מאראטאריום איז גילטיג, ווי געזאגט, אין משך פון די ווינטער חדשים, פאר וועלכע דאס געזעץ בעטראכט די צייט פון 1. נא־וועמבער ביז׳ן 31. מערץ, און פערפליכטעט אהן א בעווונדערע יאהר־יעהרליכע בעשייאונג אזוי לאנג כל זמן דער דעקרעט פון לאקאטארען־שוץ וועט בלייבען אין קראפט.

ערגער איז אבער, וואס דער דערמאנטער מא־ראטאריום קאן אנגעווענדעט ווערען בלויז לגבי עקסמיסיעס צוליב צאהלונגס־אונטערשטעליגקייט און אויך נאר אויף אזוי פיל, אויף וויפיל די דאזיגע צאלונגס־אונטערשטעליגקייט איז א פועל יוצא פון ארבייטסלאזיגקייט אדער אויסערגעוועהנליכע אָרימ־קייט. איבערייגענס זענען אפילו אין די דאזיגע פאַ־לען בערעכטיגט צו גענוסען פון דאזיגען מאראַ־טאריום נאר די לאקאטארען וועלכע פערנעהמען 1 אדער 2 שטוביגע דירות מיט אדער אהן קוכען אין הייזער, וועלכע אינטערליגען די בעשטימונגען פון דעקרעט וועגען לאקאטארען־שוץ.

צום סוף איז נאך כדאי אויפמערקזאם צו מא־כען, אז דער אנגעוויזענער מאראטאריום האלט נישט אפ די געריכטען פון פעראָרדנען עקסמיסיעס. ביין, די געריכטען וועלען אויך ווייטער מעגען ארויס־טראגען עקסמיסיע־אורטיילען, נישט מעהר די קאַ־מארניקעס וועלען זיי נישט אויספיהרען, דאס קומט אויך פאר נישט אויטאמאטיש, נאר די פעראינטע־רעסירטע לאקאטארען וועלען זיך וועגען דעם פרשט מוזען בעזונדער ווענדען מיט געהעריג־מאטיווירטע בקשות אין ארטיגען שטעטישען געריכט, צו וועלכער ס׳דארף אויך בייגעלייגט ווערען א צייגניש וועגען ארבייטסלאזיגקייט פון פ. או. פ. פ. אדער א בעד שטעטיגונג וועגען ארימקייט פון מאגיסטראט.

אזא בקשה וועלען אגב אויך מוזען געדענקען צו דערלאנגען די יעניגע לאקאטארען, וועלכע גע־ניסען פון ספעציעלען און וועלען אויך וועלען ווייטער גענוסען פון נאָרמאלען מאראטאריום אין משך פון די ווינטער חדשים.

י. אינפעלד.

נייע עקזעקוציע-פארשריפטען פאר שטייער-אמטען

וועגען אפשטעלען עקזעקוציעס

דער שטייער אמט קאן לויט א דערלאנגטע בקשה דורך א בעל־חוב טיילוויז אדער אינגאנצען אפשטעלען אן עקזעקוציע אין פאלגענדע פאלען:

1) ווען דער בעל חוב טראגט אריין אן אנקלאגע אויף דער טעטיגקייט פון עקזעקוטאר פאר איבער־טרעטען די געזעצליכע פארשריפטען אדער א רעַ־קורס געגען דער דעציזיע פון שטייער־אמט, אין ביידע פאלען איז אבער דער שטייער־אמט בערעכ־טיגט אפהענגיג צו מאכען דאס אפשטעלען אן עק־זעקוציע פון אריינטראגען א געוויסע קויציע.

2) ווען דער בעל חוב דערלאנגט א בקשה וועגען אפלייגען דאס צאהלען אויף א געוויסען טערמין אדער פונאנדערלייגען אויף ראטעס. אין ביידע פאַ־לען בלייבט די געמאכטע זאיענטשע אין קראפט. דער שטייער־אמט קען אבער די זאיענטשע אראפ־נעמען, ווי באלד דער בעל־חוב ווייזט אויף, אז דאס איבערלאזען זי וועט איהם פערשאפען שאדען.

3) ווען ס׳ווייזט זיך ארויס אין גאנג פון דער עקזעקוציע, אז דאס אומבעדינגטע אויפמאהנען דעם שולדיגען חוב וועט רואינירען דעם בעל־חוב, דער שטייער אמט קאן פעראָרדנען אין אזא פאל דורכצו־פיהרען א טיילוויזע עקזעקוציע אזוי, אז ס׳זאל נישט אנרירען דעם קיום פון בעל־חוב עווענטועל אויך אראפצונעהמען טיילוויז די געמאכטע זאַ־יענטשע.

וועגען אנולירען עקזעקוציעס

ס׳קאן נישט אונטערגענומען ווערען קיין עק־זעקוציע און אן אונטערגענומענע עקזעקוציע דארף תיכף אנולירט ווערען אין איינעם פון די פאלגענדע פאלען:

1) ווען ס׳זעהט זיך פאר אז די עקזעקוציע וועט נישט ברענגען קיין שום גרעסערע סומע, וויפיל ס׳בעטרעפען די עקזעקוציע־קאסטען.

2) ווען די אונטערגענומענע עקזעקוציע־שריט זענען נישט אין איינקלאנג מיט דער געגעבענער עקזעקוציע־פעראָרדנונגען אדער מיט די פארשריפ־טען וועגען דער נייער עקזעקוציע־פראצעדור.

3) ווען די אונטערגענומענע עקזעקוציע איז געווענדען צו נישט דערלאזבארע חפצים (נויטיגע מלבושים, ארבייטס־מכשירים א. אז. וו.) אדער פער־זאנען (מינדערייעהריגע).

4) ווען דער בעל־חוב בעווייזט, אז דער חוב איז געווארען בעצאהלט, אפגעלייגט, צולייגט אויף ראטעס אדער אנולירט. קוים שטעלט דער בעל־חוב נישט פאר די דערמאנטע בעווייזען דעם עקזעקוטאר צייטליך, איז ער פעראנטווארטליך פאר די עקזע־קוציע קאסטען.

וועגען אינטערווענצען

ס׳טרעפט גאנץ אפט אין דער עקזעקוציע־פראק־טיק, אז ס׳ווערט געמאכט זאיענטשעס ביי בעל־חובות אויף פרעמד אייגענטום, אזעלכע בעוואלהטע אייגענ־טימער ווענדען זיך געוועהנליך אין געריכט וועגען ווילאנטשעיעס.

לויט׳ן ארטיקעל 8 פון דער נייער עקזעקוציע־אָרדינאציע וועט דער אייגענטימער אין אזא פאל זיך קודם כל מוזען ווענדען אין בעטרעפענדען שטייער־אמט און פארשטעלען רעכטליכע אייגענטום בעווייזען אויפ׳ן סעקוועסטרירטען פערמעגען.

דער שטייער אמט וועט אין משך פון 14 טעג ארויסגעבען אן ענטשפרעכענדע פעראָרדנונג.

ווער ס׳וועט זיך אבער גלייך ווענדען אין גע־ריכט וועגען אזא עלעמינאציע, וועט מוזען בעצאה־לען די גאנצע געריכטס־קאסטען אפילו אויך אין דעם פאל, ווען זיין אקציע וועט אין דער פולער מאס בערייקזיכטיגט ווערען.

לד.

קאנטראל פון האנדעלס-ביכער פאר אומזאץ-שטייער

די קאנטראל פון די האנדעלס־ביכער קאן דורכ־געפיהרט ווערען אויפ׳ן סמך פון א שריפטליכער פעראָרדנונג פון דער שטייער־מאכט און זי דארף פארקומען אין אזא פערנעהם, אז זי זאל זיך נישט דארפען אפט איבערחזרן.

בכלל מוז אזא רעוויזיע אונטערגענומען ווער־רען אויף אזא אופן, אז זי זאל נישט שטערען די בארמאלע געשעפטליכע טעטיגקייט פון דער רעווי־דירטער אונטערנעהמונג.

די רעווידענטען האבען דאס רעכט צו בעטראכ־טען די מאשינען, טעכנישע איינריכטונגען, לאגערן און אלס וואס האט לויט די ביכער א שייכות צו דער אונטערנעהמונג.

נאך זער רעוויזיע מוז צוזאמענגעשטעלט ווער־רען א גענויער פראטאקאל, אין וועלכען ס׳דארף אנגעגעבען ווערען: 1) דער כאראקטער פון דער אונטערנעהמונג, נאמען, ארט, פרטים פון האנדעלס־רעגיסטער, שותפות־אבמאך, אויב ס׳איז נישט איין פערזאנס, קאטעגאריע פון פאטענט, צאהל ארבייטער, די צייט וואס די ביכער נעהמען ארום, ארט, פארם און רשימה פון די ביכער; בעמערקונגען וועגען איבערזעטאר און בילאנס, אופן פון בוכפיהרונג, דער קומענטירונג פון די איינשרייבונגען און בעהאַל־טונג פון די בעווייזען; פעסטשטעלונג פון פעהלע־רען און נישט פינקטליכקייטען אין די איינשרייבו־נגען פון די קאנטראלירטע ביכער; פעסטשטעלונג פון אומזאץ לויט די שטייער סטאוועס, אויסרעכע־נענדיג די בעמערקטע אונטערשיידען און אויספיהר־ליך זיי אויפקלערענדיג.

אין פאל, ווען די קאנטראל געפינט אין די גע־פיהרטע ביכער נישט שטימענדע מיט דער ווירקליכ־קייט איינשרייבונגען אדער דורכגעלאזטע איינשריי־בונגען, דארף אין צוזאמענגעשטעלטען פראטאקאל אלס גענוי אנגעוויזען ווערען.

אן אפשריפט פון דאזיגען פראטאקאל מוז איי־בערגעגעבען ווערען דעם אונטערנעהמער, וועלכער האט רעכט אין משך פון 8 טעג ביי צולייגען זיינע ערקלערונגען בנוגע די קאנסטאטירטע אפווייכונגען.

י. א.

אינטערעסאנטע בעשטימונגען פון נייעם שטראף-קאדעקס

1) שארפע רעפרעסיעס פאר נישט מעלדען געבוירענע קינדער אין דער פארשריפטליכער צייט. לויט׳ן ארטיקעל 95 פון ציוויל קאדעקס דארף יעדעס געבוירענע קינד אהן אונטערשייד צו א יונגעל אדער מעדעל צו די 8 טעג געמאלדען ווערען אין ציוויל שטאנד אמט.

אונזערע עלטערען זענען אבער אין דעם פרט שטארק באַלעסיג בעזונדער, ווען ס׳האנדעלט זיך וועגען מיידלעך זעלטען ווער ס׳מעלדעט א קינד אין פארשריפטליכע׳ן טערמין.

דארף טאקע אויפמערקזאם געמאכט ווערען, אז לויט׳ן ארטיקעל 25 פון דער פעראָרדנונג וועגען איבערטרעטונגען דראהט פאר פערנאכלעסי־גען די דערמאהנטע פליכט א געלד־שטראף אין דער הויך ביז 5 הונדערט זלאטעס.

אמת אויך דער ארטיקעל 424 פון אלטען קאַ־דעקס האט פארגעזעהען פאר דער דאזיגער עבירה א סאנקציע אבער א בעדייטענד מילדערע.

2) שווערע שטראפען פאר לאבוזארסקע שטיק.

אין פאריגען „רעכט און לעבן" האבען מיר אנגעוויזען אויף א רייה בעשטימונגען, וועלכע דארפען בעקעמפען אלערליי סאדיסטישע תשיקות. דארט האט זיך אבער געהאנדעלט וועגען אויפ־רעגען, בעאומרוהיגען, פערשאפען עגמת נפש אדער אפטון סתם א שפיצעל א פריוואטען פערזאן.

דער נייער שטראף קאדעקס זעהט אבער פאר נאך שארפערע רעפרעסיעס פאר בעניין לאבוזארסקע שטיק לגבי דער מאכט, אינסטיטוציעס פון עפענט־ליכען געברויך.

ס׳זענען אלזא פערהאן מענשען, וועלכע האבען א הנאה אפצוזארען פאגאטאוויע, סטראש־אגניאוועס.

פאר די דאזיגע הפקר שטיק זעהט דער ארטי־קעל 20 פאר ארעסט אויף א טערמין ביז א חודש אדער א געלד שטראף אין דער הויך ביז 1000 זלאטעס.

פערהאן לאבוועס, וועלכע האבען ליב צו צר־רייצען הינט, פערד, אקסען און צו ברענגען דורך זייערע וויבדייגעס די אויסגערעכנטע חיות צו אזא צושטאנד, אז זיי ווערען געפעהרליך פאר די בעגעגענטע מענשען.

געגען אזעלכע ווילדקייטען טרעט ארויס דער ארטיקעל 47 וועלכער זעהט פאר ארעסט אויף א טערמין ביז א וואך אדער א געלד־שטראף אין דער הויך ביז 250 זלאטעס.

די זעלבע שטראף זעהט אגב אויך פאר דער ארטיקעל 46 פאר נישט אפהיטען די געהעריגע פארזיכטיגקייטס־מיטלען ביים האלטען א געפעהר־ליכע הויז־חיה (א צורייצטען אקס, בייזען הינט).

אינ.

א קרבן פון דער בוכהאלטעריע-גזירה

א מעשה נורא, וואס האט פאסירט אויף גראנסקא גאס

ווען פייגע שרה (לייען פראגיע - סאלע) משה דיד פארבען־הענדלער׳ס יונג ווייבעל האט דאס ערשטע מאל געלייענט אין די גאזעטען, אז יעדער סוחר וועט מוזען איינפיהרען האנדעלס־ביכער, אז נישט וועט מען איהם איינקוועטשען אין יושב בסתר אויף גאנצע 6 חדשים, האט זי אנגעהויבען איהר שמעלקעוואטען מאן שרעקליך צו יאדען, אז ער זאל די מינוט איינפיהרען אין זיין קרעמעל בוכ־האלטעריע.

משה דיד האט אפילו געפרובט אפווענדען זיין ווייבס טענות. צו וועלכע גוטע יאהר דארף איך בוכהאלטעריע, האט ער זיך גענומען ביי איהר בעטען, ווי ביי א הזלן, צי קאן איך אפשר נישט מיין גראשענדיג לייזונג, מ׳שטייגט ווי, איבער חשבונ׳ן אהן בוכהאלטעריע אדער צי וועט מיר דען דער אורזשאנד מיט בוכהאלטעריע נישט מאכען קיין זאיענטשעס יעדען מאנטאג און דאנערשטאג.

די אלע ארגומענטען האבען אבער אפנים די פערעקשנטע פייגע שרה׳ן קנאפ איבערצייגט. פער־קעהרט זי האט זיך נאך מיט א שטארקערען ליארעם ארויפגעזעצט אויפ׳ן בידנעם משה דיד.

וואס — האט זי זיך צולאזט — ס׳וויל זיך דיר אפשר, אז איך זאל בלייבען גאנצע 6 חדשים א לעבעדיגע אלמנה, אז מענשען זאלען מיר נאכ־שייטלען אויף די גאסען: אט גייט דער תפיסה־זיצערס, דעם קרימינאלניקס ווייב! ניין, נישט דער־לעבען וועסטו עס! שוין זאלסטו איינפיהרען בוכ־האלטעריע!

פייגע שרה האט אזוי לאנג געפייניגט איהר מאן, ביז ער האט ענדליך מסכים געווען איינצו־פיהרען האנדעלס־ביכער.

דא איז ענטשטאנען צווישען פאר־פאלק א נייע אמפעריי, ווער מען אנצופערטרויען די ביכער־פיהרונג.

— ווייסט וואס, פייגע שרה׳לע, איך האב אן־גערימע קרובה אין דער משפחה, א רעדוצירטע בוכ־האלטערקע, אפשר וואלט גלייך געווען זי צו אנ־גאזשירען — לייגט פאר נישט דרייסט זיין פלונת׳טע משה דיד.

— וואס ס׳האט מיך געחלומט די נאכט און יענע נאכט זאל אויסגיין צו דיין קאפ, צו דיינע הענט און פיס און צו דיין לייב און לעבען — איז שרה פייגע ארויס מיט א מענה לשון — הערטס כאטש צו ליבע מענשען, די רייד פון דעם אלטען בעל־עבירה׳ניק, סאיז נאך נישט פערביי קיין גאנץ יאהר זייט כ׳האב מיט איהם חתונה געהאט און כ׳בין שוין פאר איהם צו וויביג, ס׳וויל זיך איהם דווקא אריינבעמען א מויד אין שותפות, אויסגע־שלאסען, אזוי לאנג ווי מיינע אויגען זענען אפען, וועט דאס נישט פאסירען.

אויב יא שוין ארייננעמען עמיצען פון דער משפחה איז מיינע דאכט זיך, בילינער, איך האב גראד אויך א קוזין, א רוטיניזירטער בוכהאלטער, וואס האלט אגב אויס קראנקע עלטערן. מיר צוליב וועט ער זיכער טייער נישט רעכנען און ס׳וועט דאך בלייבט זיין א מציה אזא איינעם צו געבען צו פערדינען.

פערשטעהט זיך, אז אויך דאס מאל האט געזיגט זי און נישט ער. פייגע שרה׳ס קאנדידאט איז טאקע צוגענומען געווארען אלס בוכהאלטעריע־פיה־רער און משה דיד׳ס פארבען געוועלבעל.

צוליב ענגשאפט אין קרעמעל האט דער בוכ־האלטער געבוכהאלטעוועט ביי משה דיד׳ן אין דער היים.

קנאפע דריי וואכען האט דער קוזין אפגע־האָרעוועט ביי משה דיד׳ס ביכער און ווער ווייסט ווי לאנג נאך ער וואלט אזוי געקאנט הארעווען, ווען ס׳פאלט איהם נישט איין א שמע קולנו צו מאכען פליטה און מיטצונעהמען מיט זיך אויך די בעל־הבית׳טע און קודם כל די 16 הונדערט זלאטעס מיט׳ן ביסעל צירונג, וואס איז געלעגען בעהאלטען אין אונטערשטען שופלאד פון דער קליידער שאנק.

ערשט דאמאלט האט משה דיד אנגעהויבען צו צוקייען די גאנצע מעשה מיט דער בוכהאלטעריע און מיט׳ן קוזין דעם בוכהאלטער. ער איז אבער געווארען פון דער געשעהעניש אזוי שטארק דער־שיטערט, אז ר׳האט אין די ערשטע טעג נישט געוואוסט, וואס אנצוהייבען צו טון.

אין 5 טאג ארום האט ער ערשט בעשלאסען צו מעלדען וועגען דער געשיכטע דער פאליציי. ס׳איז אבער שוין געווען צו שפעט, ווייל דעם חברה־מאן איז שוין דורך דער צייט געלונגען זיך אריבער־צוכאפען די גרעניץ.

ס׳האט זיך אגב ארויסגעוויזען, אז דער בוכ־האלטער האט אויך פייגע שרה׳ן בעשווינדעלט, ר׳האט זיך מיט איהר אפגערעדט צוזאמען צו ענטלויפען, ענטלאפען איז ער אבער אליין און צו־נעמענדיג פון איהר דעם פדיון מיט׳ן ביסעל חפצים, האט ער זי געלאזט זיצען אויף דער „פלייש־באנק" אין א וואקזאל ערגיץ אין א גרעניץ־שטעטעל.

קוים מיט צרות האט זיך די אויסגעפיינע קאַ־כאנקע דערשלעפט צוריק קיין לאדז. איצט בעט זי זיך רחמים ביי משה דידן, אז ער זאל זי אריינ־לאזען אין שטוב און ווייטער מיט איהר וואוינען, זי שווערט צו צו זיין גוט און פרום.

משה דיד וויל אבער פון איהר נישט מעהר וויסען און בעמיהט זיך וועגען א גט.

ארגום.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג י"ג 13 תשרי תרצ"ג

אקטאבער

זון־אויפגאנג 5.34
זון־אונטערגאנג 5.17

זיצונג פון דער קהלה־פערוואלטונג

וועגען א רייה לויפענדע ענינים

אונטער'ן פארזיץ פון פרעזעס מינצבערג איז עהערנעכטען פארגעקומען א זיצונג פון דער קהלה־פערוואלטונג, וועלכע האט בעטראכט א רייה לויפענדע ענינים. נאכדעם ווי ס'איז אדורכגעלייענט געווארען דער פראטאקאל פון דער פריהערדיגער זיצונג, זענען בעטראכט געווארען א גאנצע רייה קאמוניקאטען.

„לינת הצדק"

האט זיך געווענדעט צו דער קהלה־פערוואלטונג, אז צוליב דער שווערער פינאנציעלער לאגע אין וועלכער ס'געפינט זיך די נאכט־פאנאטאוויע, זאל די קהלה באלד אויסצאהלען דעם חוב, וואס „לינת הצדק" קומט פון די בעשטימטע סובסידיעס.

ס'ווערט בעשלאסען אויסצוצאהלען דעם „לינת הצדק" ביי דער ערשטער מעגליכקייט.

דאן איז בעשלאסען געווארען אויסצוצאהלען עמעריטור דער אלמנה פון דעם פערשטארבענעם מתעסק ר' ליבוש ליפסקי, אין דער הויך פון 50 פראצענט פון דער פענסיע, בתנאי, אז די אלמנה זאל בעפרייען די וואוינונג אויפ'ן בית־עולם, ווייל די וואוינונג איז נויטיג פאר'ן נייעם מתעסק.

ס'ווערט גענומען צו קענטניש, אז אין דער קהלה'שער תלמוד־תורה אויף גאפלאנסקא גאס זענען צוגענומען געווארען 2 לעהרער פאר וועלט־ליכע לימודים.

דער אינטענדענט פון בית־עולם ה' ביאלער האט זיך געווענדעט צו דער קהלה־פערוואלטונג אז ס'זאלען

צורעכט געמאכט ווערען די טרעפען, וואס פיהרען צום טהרה־הויז.

דער דאזיגער רעמאנט איז פערבונדען מיט גרעסערע אויסגאבען. ס'איז בעשלאסען געווארען דעם רעמאנט אדורכצופיהרען, נאר היות ווי די איצטיגע אטמאספערישע בעדינגונגען ערלויבען נישט אויף אזא רעמאנט, וועט ער אדורכגעפיהרט ווערען ערשט אין פריהלינג.

די פערוואלטונג פון לעגיאן אויפ'ן נאמען פון „בערעק יאסעלאוויטש" האט זיך געווענדעט צו דער קהלה־פערוואלטונג, אז די קהלה זאל ארויסגעבען

אנ'אויפרוף צו דער יודישער יוגענד

מאסענהאפט אריינצוטרעטען אין לעגיאן. די פער־וואלטונג האט זיך אפגעזאגט ארויסצוגעבען אזא אויפרוף, מאטיווירענדיג דאס דערמיט, וואס די קהלה קען ארויסגעבען אויפרופען נאר אין אלגעמיינע יודישע ענינים. וואס שייך מאטעריעלע שטיצע פאר'ן לעגיאן, וועט די קהלה געבען אין די ראהמען פון די מעגליכקייטען.

ווייטער האט די קהלה־פערוואלטונג בעטראכט א זעהר כאראקטעריסטישען ענין. ווי בעקאנט איז מיט עטליכע וואכען צוריק געשטארבען דער לאדזשער גרויסאינדוסטריעלער

אדאם אסער.

ביז איצט האט זיך געוועהנליך געפיהרט, אז ווען ס'איז געשטארבען א משפחה־מיטגליד פון די פאזנאנסקי'ס (אדאם אסער איז געווען דעם אלטען פאזנאנסקי'ס אנ'איידעם) האבען די יורשים מנדב געווען א גרעסערע סומע געלד. דאסמאל האט די קהלה געהאט גרויסע אויסגאבען אין צוזאמענהאנג מיט דער לויה פון אדאם אסער און נישט קוקענ־דיג אויף דער ווענדונג פון קהלה־פרעזידיום, האט זיך דער זוהן פון פערשטארבענעם אפגעזאגט צו געבען וועלכע ס'איז נדבה לטובת דער קהלה. סטעפאן אסער האט געענטפערט בזה הלשון:

„אלע רעכנונגען אין צוזאמענהאנג מיט דער לויה פון מיין פאטער זענען שוין רעגולירט. פאר דער קרקע איז בעצאהלט געווארען נאך אין יוני 1927, אזוי, אז דער קהלה קומט נישט קיין איין גראשען. איבריגענס האט מיין פאטער בעצאהלט אין יאהר 1927 פאר דער קרקע 90 טויזענד זלאטעס און די צינזען פון דעמאלט אן בעטרעפען אויך שוין לכל־הפחות 40 טויזענד זלאטעס..."

די קהלה־פערוואלטונג האט בעשלאסען זיך נאכאמאל צו ווענדען צו דער פאמיליע אסער, מאטיווירענדיג דאס דערמיט, וואס דער דיר. עפשטיין, וועלכער איז געקומען אין דער קהלה ערלעדיגען די קבורה־פארמאליטעטען האט צוגעזאגט צו געבען א געוויסע סומע דער קהלה, וועלכע איז אזויארום אריינגעפיהרט געווארען אין א טעות.

ס'ווערט בעשלאסען אריבערצוגעהען צו דער טאג־ארדנונג איבער דער ווענדונג פון א גרופע בירגער אין גייער'ס ראיאן צו בעשטימען אלס מורה־הוראה ר' יעקב קלינגער.

ס'איז אויך בעשלאסען געווארען אפצוואר־פען די ביטע פון החלוץ־המרכזי וועגען א סובסידיע פאר די חלוצים וואס פאהרען אפ קיין ארץ־ישראל, צוליב דעם וואס די חלוצים זענען שוין אפגע־פאהרען.

דער קאסע בעריכט

פאר'ן חודש יולי און אויגוסט ווערט אנגענומען. דער בעריכט פארן חודש יולי שליסט זיך מיט דער סומע 216,260 זלאטעס און פאר אויגוסט 288,085 זל.

ס'ווערען בעשטעטיגט די בעשלוסען פון דער סאציאלער הילפס־קאמיסיע פון 2 זיצונגען.

ס'ווערט גענומען צו קענטניש, אז ס'איז רע־ארגאניזירט געווארען דער אופן פון אננעהמען קראנקע אין „מרפא", פון איצט וועט מען נישט דארפען קיין קוואליפיקאציעס פון ווארשעווער דאקטאר, נאר בלויז פון קהלה־דאקטאר מאקאווער, וועלכער וועט אויך בעשטימען די רייה פון אנ־נעהמען קראנקע.

* * *

דער קהלה־פרעזעס דעפ. מינצבערג צוזאמען מיט'ן סעקרעטאר גאדעל האבען נעכטען קאנפע־רירט מיט'ן לייטער פון דער צווייטער אפטיילונג ביי דער פינאנץ־קאמער טרילאוויטש וועגען דעם אופן פון איבערגעבען, לויט די נייע פארשריפטען, דעם שטייער־אמט דאס אויפמאהנען אויף א צוואנגס־אופן דעם קהלה־עטאט.

רעגיסטראציע פון יאהרגאנג 1912

(2) היינט, דאנערשטאג, דארפען זיך שטעלען אין מיליטער־ביורא (זאוואדזקא 11) צו רעגיסטרא־ציע יונגעלייט פונ'ם יאהרגאנג 1912 און עלטערע, וועלכע האבען זיך לעת עתה נישט געשטעלט צו רעגיסטראציעס, און וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון 3 קאמיסאריאט מיט די פאמיליען־נעמען, וואס הויבען זיך אן מיט די אותיות:

C D E

און פון 8 קאמיסאריאט:

K L Ł M

מארגען, פרייטאג, פון 3 קאמיסאריאט:

F G

און פון 8 קאמיסאריאט:

N O P R

30,000 אונטערשריפטען

אויפ'ן מעמאריאל וועגן פערקלענערן ס'דירה־געלד

(2) דער היגער לאקאטארען־פעראיין האט פערענדיגט דאס קלייבען אונטערשריפטען אויפ'ן מעמאריאל וועגען פערקלענערן ס'דירה־געלד.

בסך הכל זענען געזאמעלט געווארען 30,000 אונטערשריפטען.

די טעג וועט דער מעמאריאל איבערגעשיקט ווערען קיין ווארשא און וועט דארט פעראייניגט ווערען צו דער אלגעמיינער אקציע פון די לאקא־טארען־פעראייגע וועגען זעלבען ענין.

אמאטארען אויף אומזיסט עסען

(2) אין רעסטאראן אויף אנדזשעיא 10 איז אריינגעקומען א געוויסער טשעסלאוו פראמעק פון זיעלאנא 40 און זיך גוט אנגעגעסען אויף א סומע פון 11 זל. און זיך אפגעזאגט צו בעצאהלען פאר'ן עסען.

דאס זעלבע האט געטון אין רעסטאראן, 6. שערפיען 2, א געוויסער מיקאלאי יאנקאווסקי, וועלכער האט אויפגעגעסען פאר 15 זל.

פאליציי האט ביידע אמאטארען אויף אומזיסט עסען צוגעצויגען צו פעראנטווארטליכקייט.

אונטערגעווארפען א קינד פון א חודש

(2) אין הויז אויף אנדזשעיא 80 האט מען געפונען אנ'אונטערגעווארפען קינד אין עלטער פון א חודש. פאליציי זוכט די מוטער.

א שווער אומגליק מיט א קינד

(2) די 5־יעהריגע מאריאנא משארנאליטא, הולדער 69 איז אריינגעפאלען אין א באליע מיט קאכעדיק וואסער און האט זיך אזוי שווער אפגע־בריהט, אז מען האט די אומגליקליכע קינד גע־מוזט אפפיהרען אין שפיטאל.

דער צושטאנד פון די וועגען און שאסעען אין לאדזשער קרייז

געשפרעך מיט'ן פרעזעס און מיטגליד פון לאדזשער סיימיק — ה' רידלעוויטש

וועגען דעם צושטאנד פון די וועגען און שאסעען אין לאדזשער קרייז, האט דער פרעזעס פון דער וועגען־קאמיסיע, מיטגליד פון דער קרייז־אפטיילונג און פון לאדזשער סיימיק ה' אנטאן רידלעוויטש געהאט א געשפרעך מיט א פרעסע־פאר־שטעהער.

אויף דער פראגע, ווי ס'זעהט אויס די ווירט־שאפטליכע לאגע פון די וועגען אין לאדזשער קרייז, האט פרעזעס רידלעוויטש געענטפערט:

דער שלעכטער צושטאנד פון די וועגען און שאסעען אין לאדזשער קרייז, ווערט א סך צוגעשרי־בען דער אומבעהאלפענקייט פון דער קרייז־זעלבסט־פערוואלטונג, פערגעסענדיג דערביי, אז לאוט, די אינדוסטרי־שטאט מאכט אזוי קאליע די וועגען, אז נאר א קרעדיט פון עטליכע צעהנדליג מיליאן זל. אויף איבערצובויען די וועגען מיט גראניט־שטיינער, קען פערבעסערן דעם ביז־איצטיגען קאמוניקאציע־צושטאנד אין לאדזשער קרייז. גרויסע סחורות־טראנספארטען ווערען ארויסגעפיהרט אויף פוהרען און לאסט־אויטאס — דאס איז די סיבה, וואס די וועגען און שאסעען אין לאדזשער קרייז גע־פינען זיך אין א קלאגעדיגען צושטאנד.

דער בודזשעט פון לאדזשער סיימיק מאכט אויס בישט קיין גאנצער מיליאן זל. פון דעם געהט 60 פראצ. אוועק אויף רעפארירען די עכער אויף די וועגען א. אנד. אויסגאבען. אנשטאט די 600 טויזענד זל. יעהרליך, דארף דער קרייז האר־בען מינימום דריי מיליאן — דער איצטיגער צו־שטאנד פון די וועגען און שאסעען אין לאדזשער קרייז, איז, אלזא דער געלד – דוחק און פון לאנג־טערמיניגע קרעדיטען.

אויף דער פראגע: וויפיל געלד וואלט מען געדארפט האבען, אויף אין ארדנונג צו ברענגען, ד. ה. צו אספאלטירען און איבערבויען מיט גראניט־שטיינער די שאסעען פון לאדזשער קרייז, האט דער פרעזעס רידלעוויטש אנגעגעבען דעם ציפער פון 5.768.000 זל.

— די פראגע, זאגט ווייטער דער פרעזעס ר. מוז ראדיקאל געלעזט ווערען. די וועגען מוזען אפילו פון מלוכה־שטאנדפונקט איבערגעבויט און פערבריקירט ווערען.

דער איצטיגער צושטאנד פון די שאסעען בע־שטייט דאס בריינגען די דארף־פראדוקטען אין שטאט אריין, צוליב וואס דער פויער מוז אנקו־מען צו פארמיטלונג און דאס איז גורם, אז די דארף־פראדוקטען זענען טייערער ווי זיי דארפען זיין ביי א גוטער קאמוניקאציע.

שאסעען, וואס געפינען זיך געבען גרויסע שטעט, דארפען האבען מעהר אויפזיכט מצד די מאסגעבענדע מאכט־ארגאנען, ווי ס'איז מיט די וועגען און שאסעען אין לאדזשער קרייז.

א שלעכטען איינדרוק האט געמאכט, דאס נישט אויסצאהלען פאר'ן פערגאנגענעם יאהר די סובסידיע פון 100 טויזענד זל. פאר די וועגען אין דער וואיעוואדשאפט. די וועגען אין לאדזשער קרייז ווערען טראקטירט, אזוי ווי די וועגען אין די פערוואָרפענסטע ווינקלען.

1 חודש ארעסט פאר צורייסען אנ'אויסגעשטעלטען וועקסעל

(2) איזידאר ראדקע האט געדונגען א וואוי־נונג אין דארף ניי־מאבי, ביי עלעאנא־א סטאווינ־סקא, און איהר געגעבען א וועקסעל אויף 50 זל. מיט עטליכע וואכען שפעטער איז ראדקע געקו־מען צו סטאווינסקאן און ערקלערט, אז ער דארף זעהען זיין וועקסעל, וועלכער איז עפעס נישט אין ארדענונג. ווען סטאווינסקא האט איהם געוויזען דעם וועקסעל, האט ראדקע גענומען דעם וועקסעל און צוריסען.

סטאווינסקא האט דעם ענין איבערגעגעבען אין געריכט און נעכטען איז פארגעקומען דער פראצעס אין היגען שטאטישען געריכט.

איזידאר ראדקע איז פער'משפט געווארען אויף א חודש ארעסט.

די באמת גליקליכע קאלעקטור

די גאנצע שטאט בלייבט אונטער דעם איינדרוק פון אומגעוועהנליכען גליק, וואס עס האט געשמיי־כעלט צו דער קאלעקטור ס. יאטקא, פיעטריקאר־ווער 22 און 66 ביי דער ציהונג פון דער איצ־טיגער 5־טער קלאס פון דער מלוכה־לאטעריע.

מ'דארף אייבמאל פאר אלעמאל אנערקענען דעם פאקט, אז דאס קאלאסאלע געווינס פון דער 5־טער קלאס 150,000 זל. איז ווידער געפאלען אויפ'ן לאס נומער 65707.

די דאזיגע קאלעקטור בעשענקט שטענדיג איהרע שפילער מיט בעדייטענדע געווינסען, ווייל ביי די לעצטע לאטעריען זענען געפאלען דארט אימ־פאנירענדע געווינסען, ווי:

די פרעמיע 415 טויזענד זל. אויף נ. 60,373, די פרעמיע 175,000 זל. אויף נ. 72423, דאס גע־ווינס 150 טויזענד זל. אויף נ. 65.707 און א סך אנדערע.

פאר 10 12 גראשען טעגליך

אדער פאר'ן פרייז פון א שאכטעל זאפעלקעס
שנה אנגענעהמע און נוצליכע פארוויילונג
עס קאסט אזוי וועניג און
עס גיט אזויפיל צו הערן ראדיא.

אירעאלער אפנעהמער־קאמפלעט
DETEFON i AMPLIFON

גענויע אינפארמאציעס פערטיילט „DETEFON"
Warszawa, Zielna 30 oraz wszystkie Urzędy Pocztowe.

היינט און פאלג. טעג!
טראגעדיע פון מענשליכע לײדענשאפ־טען אין דעם פילם־מייסטערווערק,
פראדוקציע Eryk Pomer א.ג.

„אויספארשונג"

אין די הויפט־ראלען:
JEAN VERIER,
ANNA BELLA

אנה. 4.30 נמ. שבת, זונטאג 1 בייטאג.
פאפולערע פרייזען פון די פלעצער.
הנחה־בילעטן גילטיג אהן בעגרענצונגען.

דער רושם פון די אדוואקאטען-ארעסטען אין לאדז

סאנאטארישע „פראוודא" טרעט שארף ארויס געגען איצטיגען סינדיקען-סיסטעם

דער ארעסט פון די אדוואקאטען מ. ליפשיץ און סטאניסלאוו פרוכטגארטען אין לאדז, די אויספארשונגען, וואס ווערט געפיהרט געגען נאך א גאנצע רייה אדוואקאטען, האבען געמאכט א געוואלדיגען רושם אין אלע קרייזען פון אונזער שטאט, און גאנץ בעזונדערס אין די סוחרישע, מ'דארף בעמערקען, אז די דאזיגע ארעסטען און אויספארשונגען זענען א רעזולטאט פון דער טעטיגקייט פון די אדוואקאטען אלס סינדיקען בעת „אופאדלאשטשען" און בעריכטס-אויפזיכטען.

דער דאזיגער אדוואקאטען-טומעל אין לאדז איז אויך צונויפגעפאלען מיט'ן דעקרעט פון מלוכה-פרעזידענט וועגען דעם אפשאפען די אונבעריהר־ליכקייט פון די ריכטער און אויף דעם סמך איז אין לאדזער האנדעלס-געריכט געמאכט געווארען א ווייטגעהענדע „ריינינגונג".

דאס אלץ צוזאמען האט געברענגט דערצו, אז מ'הויבט זיך אן צו דערמאהנען אלע חטאים פון די אדוואקאטען, וועלכע האבען געלויערט אויף עפיס א פעטען „אופאדלאשטש", וועלכע האבען, צום אומגליק, אין לאדז נישט געפעהלט.

דער לאדזער אלטער און אנגעזעהענער אד־וואקאט פיאטר קאן האט נאכ'ן בעזייטיגען אייניגע ריכטער פון האנדעלס-געריכט פערעפענטליכט אנ׳ ארטיקעל אין דער פרעסע, אין וועלכען ער שרייבט, אז די פערהעלטנישען אין לאדזער האנדעלס-געריכט זענען געווען אונערטרעגליך, „די ידיעות וועגען דער טעטיגקייט פון האנדעלס-געריכט אין לאדז, שרייבט פיאטר קאן האבען געמוזט דערגעהען קיין ווארשא און ענדליך האט אונזער מלוכה-מאכט, צו אונזער אלעמענס צופרי־דענהייט, ווי געהעריג אויף דעם רעאגירט. איך בין טיף איבערצייגט, אז די טעטיגקייט פון האנ־דעלס-געריכט אין לאדז האט אין א געוויסער מאס געברענגט צום ארויסגעבען דעם דעקרעט, אז ריכטער זאלען קענען בעזייטיגט ווערען".

ס'האבען זיך שוין טאקע געמוזט אפטון שרעקליכע זאכען אין לאדזער האנדעלס-געריכט, אויב אזא אויטאריטעט אין געריכטס-וועזען ווי פיאטר קאן האט זיך ערלויבט אזוי צו שרייבען און גיט נאך צו, אז מ'וואלט געדארפט אדורכפיהרען א סאנאציע אין די אדוואקאטען-בעציהונג, ווייל דער מאראלישער ווערט פון דער אדוואקא־טור, איז שטארק געפאלען.

אבער נישט נאר אדוו. פיאטר קאן, נאר אויך דער ארגאן פון די לאדזער גרויס-אינדוס־טריעלער, די סאנאטארישע „פראוודא" האט וועגען דעם גענומען א ווארט און געברענגט עטליכע בלימעלעך וועגען דער טעטיקייט פון די אדוואקא־טען און פון געוויסע ריכטער פון לאדזער האנ־דעלס-געריכט בעת „אופאדלאשטשן".

– אין דער פראקטיק – שרייבט די „פראוודא" ווערען די „אופאדלאשטשן" בעטראכט ווי גוטע מעלק-קוהעלעך פאר די אדוואקאטען. ווי א פער־מעגען וואס דארף פערטיילט ווערען צווישען א געוויסע צאהל מענשען פון אדוואקאטען-שטאנד. די נאכפראגע אויף דעם פערמעגען וואקסט פון חודש צו חודש, פון וואך צו וואך, ווייל ס'מעלדען זיך וואספאמאל מעהר קאנדידאטען אנטיילצונעהמען אין דעם רויב. און ווען די נאכפראגע קען נישט בע־פרידיגט ווערען מאכט מען דאס אויף א קינסט־ליכען אופן. צו איין „אופאדלאשטש" ווערען בע־שטימט צו צוויי, דריי און אפילו פיר סינדיקען, וועלכע זעהען שוין, אז דער „אופאדלאשטש" זאל זיך וואס לענגער ציהען, ס'זענען פערהאן אזעלכע „אופאדלאשטשען" וואס ליקווידירען זיך שוין זייט 10 יאהר.

בעת א באנקראט פון א געוויסע אינדוסטרי־פירמע אין לאדז, שרייבט ווייטער די „פראוודא" האט מען בעשטימט צוויי סינדיקען, מ'האט זיי בעשטימט געהאלט צו 2000 זלאטעס א חודש יעדען, אזא שכירות נעהמען שוין די סינדיקען זייט זעהר פיל חדשים. די קרעדיטארען האבען אין דער צייט נאך נישט בעקומען קיין גראשען און ס'וועט נאך פערגעהען פיל צייט, ביז זיי וועלען פון דארט עפעס ארויסציהען. דערווייל בערע־כענען שוין די סינדיקען, אז א חוץ זייער חודש־ליכען געהאלט, וועט זיי נאך פיל ארויסקומען. די טעג האבען זיי צוגעשטעלט א רעכנונג, אז מען זאל זיי געבען א קאנטא וואס זיי וועט קומען ארויסצוצאהלען „דערווייל" צו 50 טויזענד זל. פאר וואס? פאר אנ'ארבייט וואס פערנעהמט פון 3 ביז 4 שעה א וואך?

און ווי אזוי ווערט דיספאנירט מיט די „אופאדלאשטשען"? פרעגט די „פראוודא" און דערצעהלט ווייטער. א געוויסער קליינער פירמע איז ערקלעהרט געווארן א „אופאדלאשטש", מ'האט געדארפט בעשטימען א סינדיק. אין לאדז זענען פערהאן הונדערטער אדוואקאטען, וועלכע וואלטען אזא „גרויסע" ארבייט געקענט מאכען, אבער דער געוו. וויצע-פרעזעס פון האנדעלס-געריכט האט נישט בעשטימט אלס סינדיק א לאדזער אדוואקאט, וועלכער קען כאטש די לאדזער פערהעלטנישען, גאר צו דער גרעסטער פערוואונדערונג פון די קרעדיטארען, איז אלס סינדיק בעשטימט געווארען א פרעמדער אדוואקאט יעפים שעסקין, וועלכער איז ערשט געווען אויפ'ן וועג פון ווילנא קיין לאדז. דער געוו. וויצע-פרעזעס איז איהם אזוי־ארום שקעגען געגאנגען מיט א נאמינאציע פון א סינדיק.

אבער דאס איז נאך נישט גענוג. מ'האט געדארפט בעשטימען א געהאלט פאר דעם דאזי־גען סינדיק. די קרעדיטארען און געריכטס-קאמי־סאר האבען בעשלאסען צו געבען 2000 זלאטים פאר'ן גאנצען עסק. דער געוו. וויצע-פארזיצענדער איז אבער געווען אין אנ'אנדער מיינונג און בע־שטימט פאר יעפים שעסקין 6000 זלאטים פון דער מאס פון די קרעדיטארען. וואהרשיינליך איז דאס געווען פאר'ן כבוד וואס שעסקין טוט אונז מיט זיין בעזעצען זיך אין לאדז.

דאס איז נישט עפיס אנ'אויסגעטראכט מעשה־לע, שרייבט ווייטער די „פראוודא", נאר א טרוי־עריגער אמת – נישט קיין פאנטאזיע, נאר א כאראקטעריסטיש שמעקעדיג בלימעלע, איינס פון די וואס זענען אזוי פיל ארויסגעוואקסען אויף דעם פערפוילטען גרונד.

דאס מיניסטעריום האט זיך טאקע דעצידירט צו רעזיגנירען פון דער ווייטערדיגער טעטיגקייט פון וויצע-פרעזעס פון האנדעלס-געריכט, אבער אויף דער טאג-ארדנונג געפינט זיך נאך ווייטער געשעהענישען ווי די איבערראשונג פאר'ן אדוואקאט יעפים שעסקין.

• • •

(Z) מען אינפארמירט אונז פון מאסגעבענדע קרייזען, אז די פראקוראטור איז אינפארמירט וועגען 8 ארוואקאטען, וועלכע זענען בעגאנגען מיספרויכען, אלס סינדיקען ביי באנקראטירטע פירמעס. אזוי ארום וועלען פארקומען 11 פראצע־סען פון אדוואקאטען, אריינרעכענדיג די אדוואקא־טען ליפשיץ, פרוכטגארטען און מיסאלא.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: ק. ליינוועבער (פרייהייטס-פלאץ 2), י. הארטמאן (מליגארסקא 1), וו. דאנילעצקי (פעטריקאווער 127), א. פערלמאן (ציגעל-גאס 32), י. צימער (וואלטשאנסקא 37), פ. וואיטשיצקי (נאפיורקאווסקיעגא 27).

א געשיקטער בחור

(2) אויף קעלמא גאס 22 זענען אומבעקאנטע בעפאלען א געוויסען יונה וויינבערג און איהם הער לאנגט עטליכע קלעפ מיט א שטעקען. באלד דער רויף האט איינער פון די אנפאלער ארויסגעכאפט א מעסער און געוואלט דערמיט דערלאנגען וויינבערגען אין קאפ אריין. וויינבערג האט זיך אבער זעהר געשיקט א ווארף-געטון אויף דעם מעסער־שטעכער און ביי יענעם ארויסגעכאפט דאס מעסער.

די אנפאלער זענען ענטלאפען און די פאליציי זוכט זיי. וויינבערג איז פונדעסטוועגען פערוואונדעט געווארען.

א מארד, אדער א צופאל?

(2) אין דארף דאברא, איז נעכטען פארגעקומען א שלוב. איינער פון די געסט, א געוויסער יוזעף קון, 20 יאהר אלט, האט פלוצים אויסגעשאסען פון א רעוואלווער, אויסרופענדיג „נא ווי־וואט". א קויל האט אבער געטראפען די 18־יעהריגע פראנציסקא אלשובקא, וועלכע איז געבליבען טויט אויפ'ן ארט.

יוזעף קון איז ארעסטירט געווארען און די אויספארשונג דארף פעסטשטעלען, צי מען האט דא צו טון מיט א פשוט'ען אומגליקליכען צופאל. צי גאר מיט אנ'אויסגערעכענטען מארד.

דעם סאלטיס האבען פערשמעקט די שטייער-געלדער

(2) דער סאלטעס יאן קאטארסקי פון דארף סלאוואטשעוו, האט געמאלדען דער פאליציי אין סאבאטע, אז גנבים האבען ביי איהם ארויסגעגנב'עט 491 זל., וואס ער האט געהאט איינקאסירט פאר שטייערען.

די פאליציייאישע אויספארשונג האט אבער פעסטגעשטעלט, אז ביים סאלטעס איז גאר קיין גנבה נישט געווען, נאר ער אליין האט פערשווענדעט די דערמאהנטע סומע.

דער סאלטעס איז ארעסטירט געווארען און נאך א געהעריגער אויספארשונג, איז ער בעפרייט געווארען פון ארעסט, נאר געשטעלט געווארען אונטער פאליצייאישער אויפזיכט.

Dr. med. ST. HEINRICH

ספעצ. פאר קינדער און אינערליכע קראנקהייטען

פיזיקאלישע טעראפיע

צוריקגעקעהרט

נעהמט אן פון 11–1 מיטאג און פון 3–7 אווענד

פאמארסקא 10, טעל. 147.67.

פאר אונבעמיטעלטע – הנחות. 6758

Dr. med.

Józef Imich

ספעציאל-ארצט פאר האלז, נאז און אויערן-קראנקה.

ארדינאטאר פון קרייז-שפיטאל א. נ. פרעז. מאשטשיצקי.

צוריקגעקעהרט

מאניושקע 1, טעל. 209-97.

שוינט אייער געזונד און געלד

זייט אור-אלטע צייטען

מוזען עלטערן די קינדער אנדרייטען

אויף דער וויכטיגקייט פון די ביידע,

כדי צו דערגרייכען די עלטער פון א זיידע.

דער ליבער יום-טוב טוט אנריקען,

גוטען ווייין דאס הארץ צו דערקוויקען

זוכט יעדער איינער,

נור דער פרייז זאל זיין א קליינער.

נישט קיין שעדליכע סובסטאנצען

דארפען אין וויין ארומטאנצען.

ווען מען גיבט אויס געלד פון די טאש

מוז מען וויסען: וואס עס איז דא אין די פלאש.

וואס העלפט שפעטער דאס זיך קלאגען

ווען פערדארבען איז שוין דער מאגען,

און שטאטס גוטען וויין צו קויפען

מוז מען גאר צום דאקטאר לויפען...,

אויף רעצעפטען דאס געלד אויסגעבען

און מען פערביטערט זיך אליין דאס לעבען.

„בארווין"-וויין זאלט איהר אויסקלויבען

וועלכען אלע מבינים לויבען,

אלע זינגערס בעזינגען

אויף דער וועלט טוט זיין נאמען קלינגען

פאר ביליג, געשמאק און פיין

מענדעל בארנשטיינ'ס וויין

עס ער – דאס איז א פרישע סארט

צוויי זלאטיס א גרויסע קווארט,

פאר 1.45 זלאטי כאטשינקע

בעקומט איהר דארט א באטשינקע

און פאר 60 גראשען א פיערטעל ליטער

זיס און פעט און נישט ביטער.

דאס ווייסט אלט און קינד

„בארווין" שטארקט אייער געזונד

דאס איז זיכער

לויפט וואס גיכער

איילינג שנעל און פלייסיג

צו בארנשטיין, נאוואמיעסקא 30.

255

138)

ר. איזראעל

דאס בופעט-מיידעל

א סענסאציאנעל-עראטישער ראמאן פון דער לאדזער ווירקליכקייט

די סעקונדען פון ווארטען אויפ'ן בעוויזען זיך פון אידאן, האבען זיך פראנקענשטיינען אויס־געוויזען ווי גאנצע שעהן. דאס הארץ איז איהם שיער נישט צושפרונגען ווען ער האט געהערט פון צווייטען צימער דאס געלעכטער און שפילערייען פון זייבע צוויי קליינע קינדער. ער האט געוואלט צו־געהען, עפענען די טיר, ארומכאפען די קינדער און זיי קושען, האלזען, ער האט עס אבער נישט געטון און מיט אלע כוחות זיך בעמיהט צו זיין רוהיג, כאטש אויסערליך.

ס'זענען אוועק עטליכע מינוט ביז פראנקענ־שטיין האט דערהערט טריט, וועלכע האבען זיך דער־נעהנטערט צום צימער, וואו ער איז געזעסען, די טיר האט זיך געעפענט און אויף דער שוועל האט זיך בעוויזען אידא אין א העל-בלויז זיידען קלייד וואס איז געלעגען ווי אפגעגאסען אויף איהר שלאנ־קען קערפער, זי האט א קוק געגעבען אויף פראנ־קענשטיינען און האט אויסגעשריגען:

— מיין גאט, וואס איז דאס? וואס ווילט איהר דא? וועמען זוכט איהר דא?

אידא האט דערזעהען פאר זיך דעם זעלבען עלענדען מענשען, וועלכען זי מיט ארנאלדען האבען נעכטען אויסגעמיטען און וועלכען ארנאלד האט בע־צייכענט אלס משוגענעם.

דוד פראנקענשטיין ווידער איז געווען זיכער, אז אידא דערקענט איהם נישט, פונקט אזוי ווי קיין איינציגער מענ'ש ביז איצט האט איהם נישט דערקענט און האט געפרובט אידאן צו בערוהיגען

— שרעק זיך נישט אידא, דו דערקענסט מיך נישט, אזוי ווי קיינער האט מיך נישט דערקענט, איך בין דוד, דיין מאן, נישט קיין אנפאלער און נישט קיין משוגענער, איך בין דוד פראנקענשטיין, דיין מאן און פאטער פון דיינע קינדער

דעם פרעמדענס רייד האבען נאך מעהר צוגעיגט אידאן. די שטימע איז איהר פארגעקומען בעקאנט, באמת זיין שטימע דידס שטימע, אבער דוד איז דאך טויט, זי האט דאך מיט אייגענע אויגען געזעהען ווי דידס טויטער קערפער איז בעגראבען געווארען, נאכדעם ווי ער איז אויפגעהאנגען געווארען.

דאס אלץ איז איהר דורכגעפלויגען אין קאפ אין פערלויף פון דער איינער סעקונדע אין וועלכער זי האט זיך פערטראכט, איהר איז פינסטער געווארען אין די אויגען און האט געמיינט, אז יעדען אויגענבליק וועט זי פאלען אין חלשות, זי האט אבער נישט געוואלט רופען נאך הילף, כדי אויסצומיידען א סקאנ־דאל, ערשט נאך עטליכע מינוט איז איהר בעסער געווארען און זי האט זיך געקענט דערהאלטען אויף די פיס.

דוד האט נישט געהאט קיין דרייסטקייט, צו ער זאל צוגעהען צו איהר, נאר איז געשטאנען פון דערווייטענס און געוואלט כאטש איין מינוט אלץ פערציילען, כדי פאר אידאן זאל אלץ קלאר ווערען. און ער האט נישט אויפגעהערט צו רעדען, אז דער טויט־שטראף איז איבער־איהם נישט אויס־געפיהרט געווארען, אז ער איז ענטלאפען פון טורמע, אז גוטע מענשען האבען זיך פעראינטערעסירט מיט זיין גורל און אז איצט האט ער זי צופעליג געפינען אין בער־לין

אידא האט שוין קלאר נישט געהערט וואס דוד רעדט, נאר האט דערכדרינגליך אויף איהם געקוקט. אייבציגווייז האבען איהר אנגעהויבען בולט צו ווערען דוד פראנקענשטיינס געזיכטס-שטריכען, זי האט זיך דערמאהנט זיינע בעוועגונגען, זיין אופן פון רעדען, זיין שטים און ביי איהר איז שוין מער'ר קיין שום צווייפעל נישט געווען, אז ס'שטעהט פאר איהר איהר מאן דוד פראנקענשטיין, וועלכען זי האט געהאלטען פאר טויט.

— וואס זאל זי איצט טון? ווי אזוי זאל זי איצט האנדלען?

אויך זי איז נישט געווען דרייסט צו איהם זיך צו דערנעהנטערען און זיי זענען געשטאנען ווייט איינער פון אנדערען און נאר געקוקט אויף זיך. די לאגע איז געווארען שרעקליך, מ'האט גע־דארפט געפונען אנ'אויסוועג

— דוד, האט אידא געזאגט, איך פערשטעה איצט גארנישט, איך בין אזוי צוטומעלט, אז איך ווייס נישט אפילו וואס צו ענטפערען, איך בין אזוי ווי משוגע און קען זיך נישט אפגעבען קיין חשבון פון דעם וואס ס'איז פארגעקומען און וואס ס'קומט פאר, לאז מיך איצט, געה איצט אוועק, זייט דאן זענען פארגעקומען אזעלכע זאכען וועגען וועלכע דו דארפסט גארנישט וויסען, לאז מיך איצט און קום אנ'אנדערש מאל, איך וועל זיך בערוהיגען און דאן וויסען ווי אזוי צו בעטראכטען דעם גאנצען ענין...

— גוט, איך וועל געהען, איך פערשטעה, אז ס'איז דיר איצט נישט בעקוועם, אפשר איז ריכטיג אזוי, איך בין דאך א מענש און קען דאס פער־שטעהען, אבער טו מיר א טובה און ערלויב מיר אנצוקוקען די קינדער, בלויז א קוק געבען אויף זיי און דאן וועל איך געהען און ווידער קומען ווען דו וועסט הייסען, איך וויל דיר קיין עגמת־נפש נישט אנטון און קיין צרות נישט פערשאפען.

— ניין, דוד נישט איצט, אנ'אנדערש מאל, דו וועסט קומען מארגען און אלץ וועט קלאר ווער־רען. געוויס קומט דיר אלץ צוריק, זיי נישט בייז איך קען היינט נישט אנדערש.

אידא האט געקוקט אויף דידן, אויף זיין עלענ־דען אויסזעהען און אויף זיינע ארימע מלבושים און דאן האט זי געזאגט

— אפשר דארפסט דו עפעס געלד דערווייל נעהם ביי מיר

— ניין אידא איך דארף גארנישט, איך האב שוין אלץ צוריק, דעמאלט ווען איך האב צוריקבע־קומען מיין פרוי און קינדער האב איך שוין אלץ, דארף איך מעהר גארנישט, גוט איך וועל קומען מארגען, אזוי ווי דו הייסט, איך וויל דיר נאר זאגען אידא, אז דו זאלסט ווייטער גלויבען אין מיין אונשולד, אז איך האב זיך מיט גארנישט פערשולדיגט און די גאנצע צייט אומזיסט געליטען, דאס אלץ איז געווען עפעס א שרעקליכער חלום א קאשמאר, פון וועלכען איך הויב זיך אן ערשט איצט צו בעפרייען, זיי פעסט איבערצייגט, אז דער אמת וועט זיגען, אז סוף כל סוף וועט פון מיר די געזעלשאפט אראפנעהמען דעם לאסט פון דעם גרוי־זאמען פערברעכען, וועלכעס מ'האט אויף מיר אהן שום רחמנות און ריקזיכט ארויפגעלעגט.

(פארטזעצונג קומט)

פון האנדעלס-געריכט

אלקצ. געז. „לארענץ און קרושע" אין זגערזש רעגולירט אויף 20 פראצענט

אין שייכות מיט דעם אופּאַדלאַששש פון דער „אַקצ. געז. לאַרענץ און קרושע" אין זגעריזש, איז ד. 17־טען סעפּטעמבער ד. י. פאַרגעקומען אַ קרע־דיטאָרען־פאַרזאַמלונג אויף וועלכע די פירמע האָט פאָרגעלעגט צו רעגולירען די חובות אויף 20 פראצ.

דאָס געריכט האָט דעם אָפּמאַך אויף דער בעבטיגער זיצונג בעשטעטיגט.

* * *

אויף דער נעכטיגער זיצונג פון האַנדעלס־געריכט איז אַלס סינדיק פון דער פירמע לייבוש שפירא (פּעטריק. 31) באַמינירט געוואָרען אַדוואָקאַט לוביבסקי.

וועגען דער באנקראטירטער לאדזער האנדעלס-באנק

פיהרט מען כסדר אונטערהאנדלונגען

(2) קיין לאָדז איז געקומען אַ פאַרשטעהער פון אַ גרופּע ענגלישע פינאַנסיסטען, קרעדיטאָרען פון דער באַנקראָטירטער לאָדזער האַנדעלס-באַנק, ה' דזשאָן וועריי.

דער צוועק פון זיין וויזיט איז צו אונטער-האַנדלען בנוגע די בעדינגונגען, וואָס עס שטעלען דער באַנקראָטירטער באַנק די ענגלישע פינאַנסיסטען.

כדאי צו בעמערקען, אַז די היגע קרעדיטאָ-רען, בעזונדערס די אינדוסטריעלער, זענען גרייט איינצוגעהען אויף גרויסע פערלייכטערונגען פאַר דער באַנק.

איצט איז דער ענטגילטיגער אויסגאַנג אָפּהענגיג פון די ענגלישע קרעדיטאָרען.

א קאנפליקט וועגען רעדוצירען ארבייטער

(2) ביים אַרבייטס-אינספּעקטאָר איז נעכטען פאַרגעקומען אַ קאָנפערענץ וועגען קאָנפליקט, וואָס איז אויסגעבראָכען מיט די אַרבייטער אין דער פאַבריק פון הערשענבערג און האַלבערשטאַט.

די פאָרטרעטער פון די אַרבייטער האָבען ערקלערט, אַז די פירמע וויל רעדוצירען אַ העלפט אַרבייטער פון דער שפּינעריי און אַ דריטעל פון דער וועבעריי. די אַרבייטער פערלאַנגען אָבער נישט צו רעדוצירען קיינעם פון די אַרבייטער און אויב די פירמע מוז רעדוצירען די אַרבייט, זאָל די אַרבייט איינגעטיילט ווערען צווישען אַלע אַרבייטער.

די פאָרטרעטער פון דער פירמע האָבען דערויף ערקלערט, אַז די פירמע איז געצווינגען צו רעדוצירען די פּראָדוקציע און צוליב דעם אויך אַרבייטער. פון 88 וועבער מוז די פירמע רעדו-צירען אויף 20 וועבער. דאָך איז די פירמע גרייט נאָר צו רעדוצירען 40 וועבער, וועלכע זאָ-לען אַרבייטען צו 3 טעג אין וואָך. אין דער שפּינעריי קאָן מען דערווייל נישט רעדוצירען.

די אַרבייטער-פאָרטרעטער האָבען פערלאַנגט אַז אַלע אַרבייטער זאָלען זיין בעשעפטיגט צו 3 טעג אין דער וואָך.

צו קיין אויסגלייך איז נישט געקומען, ווייל די פאָרשטעהער פון דער פירמע האָבען נישט געהאַט קיין פולמאַכט איינצוגעהן אויפ'ן פאָרשלאַג פון די אַרבייטער. די קאָנפערענץ איז צוליב דעם אָפּגעלעגט געוואָרען אויף היינט.

ער 16 יאהר און זי—12 יאהר

א פערברעכערישע מינדעריעהריגע ליבע

(2) אין מערץ ה. י. האָט אין אַלעקסאַנדער, דער אָרטיגער איינוואוינער מ. רימפּעל בעמערקט ווי זיין 12־יעהריגע טאָכטער עסטער'אַ פערברענגט עפּעס צו אָפט און צו לאַנג אין קלאָזעט. ענדליך איז ער דאָרט אַהין אַריין און געכאַפּט אויף דער „הייסער מיבוט" זיין מיידעלע מיט'ן 16־יעהריגען ירוחם גאָלדקראַנץ, ביי ערטישע אומשטענדען.

דעם מיידעלס פאָטער האָט וועגען דעם גע־מאָלדען דער פּאָליציי. די אויספאָרשונג האָט פעסט־געשטעלט, אַז דער מינדעריעהריגער בחור איז שוין געשטאַנען אַ לענגערע צייט אין „ליבעס בעצי־הונגען" מיט דער 12־יעהריגער עסטערא, וועלכע האָט פון איהם אויך בעקומען צוקערלעך און שאָ־קאָלאַד.

נעכטען איז ירוחם געשטאַנען פאַר'ן לאָדזער קרייז־געריכט און ער איז פאַר'משפט געוואָרען אַריינצוגעבען אין אויסבעסערונגס-הויז, נאָר ערשט אין דריי יאָהר אַרום. דערווייל וועט ער שטעהן אונטער דער אויפזיכט פון די עלטערען און אונ־טער זייער פעראַנטוואָרטליכקייט.

PRYWATNE POGOTOWIE ŁEKARSKIE
TEL. 12-333 ZIELONA № 6.
Szybka pomoc lekarska.–PRZEWÓZ CHORYCH

א גנבה, וואס איז נישט געלונגען

און דאך וועט דער שולדיגער אפזיצן א חודש אין ארעסט

(2) משה זילבערבערג, נאַרוטאָוויטש 35, האָט דעם 21. יוני געמאָלדען דער פּאָליציי, אַז פון זיין סקלאַד אויף זיעלאָנא 5, האָט מען אַרויסגע־גנב'עט 234 שטיק סחורה.

די פּאָליציייאישע אויספאָרשונג האָט אָבער פעסטגעשטעלט, אַז ביי זילבערבערגען איז גאָר־נישט פאַרגעקומען קיין גנבה, נאָר זילבערבערג אַליין האָט אַוועקגעפיהרט די דערמאָהנטע סחורה, וועלכע האָט אָנגעהערט צו מרים ענגעל. זילבער־בערג איז דאָך געווען אונטער אַ באַנקראָט און זיין סקלאַד איז צוליב דעם געווען פערמאַכט.

נעכטען איז אין שטאָטישען געריכט פאָרגע־קומען זילבערבערגס פּראָצעס און ער איז פער'־משפט געוואָרען אויף אַ חודש אַרעסט.

די פרעמיע 10 טויזענט זל.

פלוס 250 זל. איז לאדז

נעכטען אין לעצטען ציהונגס-טאָג איז גע־פאַלען די פּרעמיע פון 10 טויזענד זל. מיט 250 זל. אויף נומער 74729 אין דער קאָלעקטור פון י. ליטמאַן, פּיעטריקאָווער 32.

פון די פוילישע טעאטערס

אין שטאָטישען טעאַטער ווערט היינט אָוועגד געשפּילט קאַלדעראָנ'ס „ציזצע"!

* * *

אין קאַמעראַל-טעאַטער ווערט היינט אָוועגד געשפּילט בערנאַרד שאָ'ס „דיזות ליכווצ".

„תומכי אורחים" ארגאניזירט א סוכות-אקציע

אין הילפס-פעראיין „תומכי אורחים" ווערט זייט איינינע טעג זעהר ענערגיש אָרגאַניזירט און פאָרגענומען די סוכות-אַקציע. צו דעם צוועק איז שוין אויפגעשטעלט געוואָרען אַ סוכה אויף זגאַד-גיאַ 20 אין וועלכער ס'וועלען בעקומען אומזיסטע מאָלצייטען 150 פערזאָן. די מאָלצייטען וועלען בעשטעהען פון ווין, חלה, ברויט, פיש, זופּ, פלייש און קאָמפּאָט.

די קוך ווערט איינגעאָרדענט פאַר מענער צו עסען אין סוכה, און ספּעציעל פאַר פרויען אין זאַל, אויך איז רעזערווירט פאַר 100 פאַמיליעס אַ היים צו נעמען עסען.

די סוכות-אַקציע איז דאָס היינטיגע יאָהר אונטערגענומען געוואָרען מיט אַ ברייטען פערנעם. פיל נויטבעדערפטיגע וועלען אַ דאַנק „תומכי אורחים" האָבען די מעגליכקייט צו פייערען דעם יום-טוב סוכות.

ווי ס'איז צו זעהען איז „תומכי אורחים" אין יעצטיגען מאָמענט די איינציגע אינסטיטוציע, וועלכע אָרדענט איין אַנ'אומזיסטע יום-טוב-קוך אין לאָדז, און אויף די געציילטע לאָדזער נותנים ליגט דערום אַ חוב מיט אַ ברייטער האַנד צו אונטער-שטיצען דעם דאָזיגען פעראיין.

קויפט ביי אונזערע אנאנסען-געבער

יודיש קאמעראל-טעאטער אלעע 1-טער מאי 2.
ווילנער טרופע יודיש דראַם. טעאַטער אין פוילן
אנפירונג: מ. מזאה. XVII יאר

שבת, דעם 15-טן אָקטאָבער, 9 אוונט – פרעמיערע

בונט אין אויסבעסערונגס-הויז

אַ היינטצייטיקע טעאַטער-שטיק אין 3 אַקטן.

מחבר: פעטער-מארטין לאמפעל. יידיש: מ. מ. רעזשי: יעקב ראטבוים.

פירען אוים:

פּאַסטאָר	יעקב קורלענדער	פּריץ	חבל בוזגאַן
פּאַרוואַלטער	דניאל שאַפּירא	קורט	יעקב מאַנסדאָרף
וויקטאָריאַ	מרים אָרלעסקאַ	ערווין	דבורה ראָזענבלום
דירעקטאָר	משה פּאָטאַשינסקי	קאַרל	
פּראַקטיקאַנט	נחום מעלניק	אַ באַזוכערין	רבקה שילער
		פּאָליציי-אָפיציר	

דאָס טעאַטער-שטיק איז געבויט — פּיר פּרהטער דראַמאַטישער באַאַרבעטונג, אויפן גרונד פון אויטענ-טישע דאָקומענטירטע געשעענישן און פאַקטן, פאַרשריבן דורך יינגלעך פון אַ אויסבעסערונגס-הויז אין דייטשלאַנד.

אַדמיניסטר. אָנפירונג: ב. אסם.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטש — 20 —

ערעפענונג פון סעזאן 1932/33

די בעליבטע סוברעטין רעגינא צוקער • בעריהמטער ארטיסט און ווינער הערמאן פעניגשטיין

די בעוואוסטע אַרטיסטען: בערטאַ זאַסלאַווסקאַ, עוואַ שטאָקפעדער, ליזאַ שלאָסבערג, לעאָן געטליכערמאַן, קאַרל צימבאַליסט, אהרן אייזענבערג, יוסף נייווירט און אַנד.

פרייטאג, דעם 14-טען, שבת, דעם 15-טען, זונטאג, דעם 16 אקטאבער 9 אָוועגד
שבת, דעם 15-טען 4 ביי טאג (צו ביליגע פרייזען)

פּרעמיערע! צום ערשטען מאָל אין לאָדז, די העכסט-קאָמישע אָפּערעטע

דער זיסער בחור

אין 2 אַקטען מיט אַ פּראָלאָג, אויפגעפיהרט פון הערמאן פעניגשטיין.

זונטאג. ד. 16, 4 ביי טאג — צו ביליגע פרייזען —

וואו זענען מיינע קינדער?

לעבענס-בילד אין 4 אַקטן, אויפגעפירט פון הערמאן פעניגשטיין.

רעזשיסער: ק. צימבאַליסט. דיר.: ל. זעלמאַן. טעכנ. לייט.: ק. גוטמאַן. סופלער: מ. אייזענבערג.
בילעטען שוין צו בעקומען אין קאַסע פון פילהארמאניע.

ביי דער „ווילנער טרופע"

אין יודישען קאמעראל טעאטער

די הכנות צו דער פייערליכער שבת'דיגער פרעמיערע ביי די ווילנער זענען כמעט ווי פער-ענדיגט.

די „שווארצע ארבייט" אָפּגעטאָקט, גרייט צו בעווייזען זיך פאַר'ן שיין פון דער ראַמפּע.

די „רעוואָלוציע אין אויסבעסערונגס הויז" ווערט געמאַכט גלענצענד. דער רעזשיסער י. ראַט-בוים קוועלט אָן פון זיינע תלמידים: עכטע רעוואָ-לוציאָנערן!..

ס'האָט אויך געראָטען די תפיסה-אנשטאַלט-קאָנסטרוקציע, פּראָיעקטירט דורכ'ן קונסטמאָלער פון היגען שטאָט-טעאַטער ה' מאַצקעוויטש.

די שווערע געבורט-ווייען זענען פערביי: די „ווילנער" האָבען מיט מזל אַ נייע פּרעמיערע גע-בוירען.

די קאַסע ווערט געעפענט מאָרגען, ווי מ'קען שוין בעקומען בילעטען אויף די ערשטע 5 פאָרשטעלונגען.

היינט קאנצערט פון אלפרעד העץ

דער קאָנצערט פון וועלט-בעריהמטען פּיאַ-ניסט דער אונפערגלייכליכער אַלפרעד העץ, וועלכער קומט פאַר היינט דאָנערשטאָג, האַלב 9 אָוועגד אין פילהאַרמאָניע זאַל, האָט ארויסגערופען אַ גרויסע פעראינטערעסירונג. אַלפרעד העץ געהערט ביים היינטיגען טאָג צו די גרעסטע מוזיקער, אין זיין היינטיגען פּראָגראַם וועט אַלפרעד העץ אויספיהרען די שאַפונגען פון: שאָפּען, ליסט אלבעניז, דעבויסי, בעטהאָווען און נאָך פיעל הערליכע קאָמפּאָזיציעס.

Dr. Z. RAKOWSKI

ספּעציאַליסט פאַר
אויערען, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקהייטען
11 ליסטאָפּאַד 9 (קאָנסטאַנטינער)
טעל. 127-81
שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7
נעמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 11—2,
אין כעלמי פון 8—9 פריה.

ראדיא-פראגראם

דאנערשטאג, דעם 13-טען אקטאבער

11,50 מעטעאָראָלאָגישער קאָמוניקאַט פאַר לופטפליה-קאָמוניקאַציע. 11,58 צייט-סיגנאַל. 12,00 טאָגליכער פּרעסע-איבערזיכט. 12,20 גראַמאָפאָן-פּליטען. 12,40 מעטעאָראָלאָגישער קאָמוניקאַט. 1.35 שול-פריהמאָרגען. 4.00 רעפעראַט. 4,15 לעקציע פראַנצויזיש. 4,30 גראַמאָפאָן - פּליטען. 4,40 רעפעראַט. 5,00 גראַמאָפאָן-פּליטען. 5,40 אַקטועלער רעפעראַט. 6,00 לייכטע מוזיק. 6,40 לאָדזער פּאָסט-קעסטעל. 6,55 פערשידענעס. 7,15 קאָמוניקאַט. 7,20 קאָמוניקאַט פון דער לאָדזער האַנדעלס-קאַמער, רעפּערטואַר פון די טעאַטערן. 7,30 פּעליעטאָן. 7,45 ראַדיאָ - פּרעסע. 8,00 לייכטע מוזיק. 9,00 קאָנצערט. 9,30 אוידיציע 10,15 טאַנץ-מוזיק. 10,55 מעטעאָראָלאָגישער און פּאָליציי-קאָמוניקאַט. 11,00 טאַנץ-מוזיק.

אויסלאנד

7,30 ברין – טר. פון פאָלקס-טעאַטער. 8,05 קרולעוויעץ – אָפּערע „קאַרמען". 8,05 וויען - בעטהאָווען-אָוועגד. 8,10 קאָפּענהאָגען – סימפאָ-נישער קאָנצערט. 8,40 מיילאַנד – אָפּערע. 8,45 רוים – סימפאָנישער קאָנצערט. 8,55 הילווערסום – סימפאָנישער קאָנצערט. 9,10 בערלין – סימ-פאָנישער קאָנצערט. 9,30 פּאַריז – אָפּערעטע.

DR. MED. J. LUBICZ

כירורג-ארטאפעד
פּאָלודניאָווא 9, טעל. 17-183
קראַנקהייטען פון די ביינער, געלענקען,
פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער
אייגענע פּראַצאָווניע פון זעמטליכע אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען ווי: הקלאַדקעס אויף פּלאַטפוסען, קונסטליכע הענד און פיס, גאָרסעטען א. אז. וו.

צוריקגעקעהרט

נעהמט אָן פון 2.30 ביז 4.30 נאָכמיטאָג.

קלעפסידרעס

צו זעהר ביליגע פרייזען

נעהמט אן די דרוקעריי פון

„נייעם פאלקסבלאט"

די קלעפּסידרעס ווערען איז משך פון 1 שעה אויסגעפערטיגט און פונאַנדערגעקלעבט איבער דער שטאָט.

צו די ה"ה טעלעפאָן־אבאָנענטען!

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אז אונזער פירמע, וואס געפינט זיך איצט אויף

זאכאדניא 57.

ה. 12, טעל. 155-44

אויפ׳ן גרונד פון אנמעלדונג און רעגיסטער ביי דער בעטרעפענ־דער מאכט פיהרט אויס די גאנצע צייט אבשטויבונגען פון די טעלעפאָן־אפאראטען.

מיט זעמטליכע בעשטעלונגען בעטען מיר זיך צו ווענדען אויפ׳ן אויבענדערמאהנטען אדרעס.

Przedsiębiorstwo Dezynfekcji Aparatów Telefonicznych środkiem „DATOL"

Oddział w Łodzi.

Dzierż. „ALSTAN" Sp. z ogr. odp.

A. W. Goldberg i inż. S. Lejzerowicz.

די קונסט־פאטאגראפישע אנשטאלט

„פאלאניא" 11 יערזשעגא 11

מאכט בעקאנט, אז עס איז ערפענט געוואָרען אן׳אפטיילונג פון פאָטאָ אמעריקאנישע בילדער אלא פאטאמאטאן. וואס גיט 8 שעהנע בילדער אין פערלויף פון א קורצער צייט פאר 1.25 זעהר דויערהאפט, ווי אויך פאסטקארטען־אויפנאהמעס צו זעהר נידריגע פרייזען. איך נעהם אויך אן אמאטאָרסקע ארבייט אויסצופערטיגען זעהר ביליג.

בעמערקונג: איך האב זעהר פיל נייע ארטיסטישע קאָסטיומען, וואס זיי ווערען צוגעגעבען צו די אויפנאהמען, אהן צוצאהלונג. עס ווערט אויך פערגרעסערט אלע ארט פארטרעטען.

מיט אכטונג

„POLONJA"

לאדז, יערזשעגא 11

אינה.: דיפל. פאטאגראפ. גוטערמאן

צופאהר טראמוואי נומער 3.

א מעכאנישע וועבעריי

נעמט אן אויף לוין

אויף ענגלישע שטיהלען פון 64—36 cm.

טעלעפאן 152-98.

9239

קונסט־פאטאגראפישער אנשטאלט

אויפנאהמעס צו מאטריקולען און פעסער

נור 1 זל. 6 שטיק

רעטושירט, ברוינע פארב, ווי אויך פאסט־קארטען־אויפנאהמען צו ביליגע פרייזען. איך נעהם אן צו קאפירען פון אמאטארען.

מיט אכטונג **L. LAKS**

זשעראמסקיעגא 84.

צופאהר מיט טראמווייען 8, 5, 6, 16 און 9.

שול־ביכער, ספרים, טלתים,

שרייב־מאטעריאל. מחזורים. סליחות

25 פראצ. ביליגער!

ווסכאדניא 34 (פראנט־געשעפט)

ווי אויך אמגאנג דורכ׳ן טויער.

צו בעקומען אלע ארט ספרים און לעהר־ביכער, ספעציעלען אויסוואהל פון מחזורים, אויך די וועלט־בעריהמטע חלר נער רב פנינים מחזורים, אויך מיט פוילישע איבערזעצונג ש״ס, חומשים, משניות, מדרשים, סדורים טלתים, גארטלען, קאפלען, ציצית, מזוזות, שעהנע תפילין. צום נייעם שול־סעזאן פערקויף מיר אלערליי שול־ביכער אויך שרייב־מאטעריאל אזוי אז דאס שול־יונגעל קאן זיך אלעס איינקויפען אויף איין ארט און צו רעעלע פרייזען. פאר שול־קינדער — גרויסע הנחות

געדענקט דעם אדרעס:

ווסכאדניא 34 פראנט־געשעפט אדער דורכן טויער

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים־ספעציאליסטען

זאוואדזקא 1.

נאר פאר ווענערישע הויט־קראנקה. און מענער־שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא־לאגישע און נערוועז־קראנקהייטען. קווארץ־לאמפ. עלעקטרישער הייל־קאבינעט קאסמעטיק.

— — טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד. — —

פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט־אן א פרוי־דאקטאר נור קינדער און פרויען. זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.

— באזונדערע ווארטע־צימער פאר פרויען

וויזיט 3 זל.

זיכערע הילף און א רפואה

אהן א אפעראציע, אן בלוט. אהן א מעסער און אהן בלוט־פערגיפטונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער, ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל־בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען־קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער־קאן און עס פעלט ארויין אין דעם פיס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעל גוטע הייל בעהאנדלונג אויסגעצייכענט גוט דורך הרויסע פראפעסארען מיט מיינע בע־האנדלונג און פון דייטשען פראפעסאר

דאקטאר בראכירורגיע בעווייזונגען זיכער דעם שווערסטען און געפעהר־ליכסטען ברוך. אויך פאר הויקערס, לייטונגען מיט הייל־גארטעטען און שפע־ציעלען פאר פערקרימטע פיס און פלאטס־פיס, ספעציעלע איינלאגען אין די שיך קינסטליכע גוטע פיס און הענד, גוטע זאקען, פאר די גרעסטע קראנקע אדערן. עספאנגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אווענד

ארטאפעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT, Ortoped

von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10, tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבע־דינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס־פראפעסארען: פראפ. ד״ר בראנטש, פראפ. ד״ר י. מאריש־לער, פראפ. ד״ר בר. קיפלאוואסקי און אויך אנדערע. מיר נעהמען אויך אן סערויזבערטע פון דער קראנקען־קאסע.

דאנקזאגונג.

דערמיט דריק איך אויס מיין בעסטען דאנק דעם גרויסען ספעציאליסט ה׳ דיר. י. ראפאפארט, וואוינהאפט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 פאר זיין גענצליך אויסקורירען מיך פון א שווערער ברוך־קראנקהייט. היינט פיהל איך מיך גענצליך געזונד.

א קראהן, רב.

יעדער איינציגער

האט זיך איבערצייגט, אז פאר

מעבעל

דיוואנעס, פעלצען, נייה־מאשינען, גארדעראבען או״וו צאהלט די העכסטע פרייזען

א.ווייצמאן שענקעוויטש 23

טעלעפאן 191-00.

ביי מיר איז שטענדיג פערשידען געניצט מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

ליעטשניצע

פון דאקטוירים־ספעציאליסטען

17 זגיערזשער 17,

טעלעפאן 116-33

ס׳נעהמען אן דאקטוירים פון אלע ספעציאליטעטען. ד״ר גאלדשטיין־פאלאק, ד״ר יוסטמאן. ד״ר מ. קאנטאר, ד״ר ציעגע, ד״ר ראַ־קאווסקי, ד״ר ראזענצווייג, ד״ר רוזשא־נער, ד״ר וויינבערג, ד״ר סטופעל. צאהן־ארצט גראדזיענטשיק־קאראשיאווא ווי אויך וויזיטען אין שטאט. רענטגען־בעשטראלונגען, קווארץ, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, און ערצטליכע אנאליזען.

Dr. med. W. Eychner

אקושעריע און פרויען־קראנקהייטען

וואוינט איצט 4 צעגעלניאנא 4

(נעבן קינא „טשארי") טעל. 134-72

נעהמט אן פון $2\,^1/_2$ – 4 און פון 7 – 8 אווענד

Dr. med. Haltrecht

ספעציאל־ארצט פאר הויט־ און געשלעכטס־קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

נעמט אן פון 8 ביז 11 פריה, פון 1 ביז 2 מיטאג און פון 5–9 אווענד. זונטאג פון 10–1 בייטאג.

פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזען.

SALON DAMSKI

p.f. „LEON"

Wólczańska 61,

front, II p.

ONDULUJE i STRZYZE PO CENACH BARDZO NISKICH, bo w prywatnym mieszkaniu.

— **Manicur 60 gr.** —

Dr. med REICHER

פאלודניאווא 28, טעל. 20193

ספעציאל־ארצט פאר מענער־שוועכע־בעהאנדלונג קינדערלאזיגקייט און סעקסועלע בעראטונגען

נעהמט אן פון 5 — 8 אווענד. זונטאג און יום־טובים פון 9 — 1 בייטאג.

Dr. HELLER

ספעציאליסט פאר הויט, וועגערישע קראנקהייטען און מענער־שוועכע האט זיך איבערגעצויגען אויף

טראוגוטא 8, טעל. 179-89

נעמט אן פון 8 ביז 11 פריה און פון 4—8 אווענד. פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע־זאל. פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזען.

Dr. med. NIEWIAŻSKI

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט־קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער־שוועכע

אנדזשעיא 5, טעל. 159-40

נעמט אן פון 8–11 און פון 5–9 אוו. זונטאג און יום־טוב פון 9–1 פארם. באזונדערער ווארטע־זאל פאר פרויען.

דר. מעד. בערמאן

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07.

ספעציאל־ארצט פאר הויט־ און געשלעכטס־קראנקה. מענער־שוועכע בעהאנדלונג א. סעקסועלע בעראטונג. נעהמט אן פון 8–11 פריה און פון 4–8 אווענד זונטאג פון 9–1 בייטאג.

פאר אונבעמיטעלטע—לעטשניצע־פרייזען

פאר גראפישע אנשטאלטען דרוקערייען און פערלאגען עמפפעהלט

104

טעל.: 241-24

שייטלען

מיט פאריזער שרינדען

ווי אויך פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקלאסיג און רעעל אויסגעארבייט צו ביליגע פרייזען — און אנדולאציע —

ביי קערש, סקווערנאווא 15

אויטאגענישע שווייסונגען מעטאל־בעארבייטונגען שלאסעריי־ארבייטען מאשינען־טיילען

פיהרט אויס ביליג

J. REDER, Łódź

קאנסטאנטינער 11/13

Dr. med. H. ŁUBICZ

ספעצ. פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס־קראנקה.

צעגעלניאנא 7, טעל. 141-32

נעמט אן פון 8–10 פריה, פון 12–2 נאכמ. און פון 5–8 אווענד. זונטאג פון 9–11 בייטאג.

צאהן־ארצט St. Gelberg

זאוואדזקא 14, טעל. 108-33

נעמט אן פון 10–1 מיטאג און פון 4–7 אווענד

Dr. J. HERSZFINKIEL

זשעלאנא 8a

טעל. 111-87

8069

Dr. med. G. Gersztajn

ספעציאל־ארצט פאר אויגען־קראנקהייטען

TRAUGUTTA 12, tel. 175-10

נעמט אן פון 11–1 און פון 7–8 אווענד.

קליינע אנאנסען

1 זלאטי

פאר א אנאנס ביז 15 ווערטער

פריצע פאסטענס

נויטיג א רעפעזירקע און א שטריקער אויף האנד ביים סוועטער־מאכער קאשטשעלנא 4.

האנד־נייהערינס ווי אויך אנ׳אבערלאק־נייהער צו סוועטערס ווערט געברויכט. קאמיעננא 5, רעכטע אפיצינע, 3־טער שטאק. 9929

א טיכטיגע פערקויפערין צו דאמען־קאנפעקציע ווערט פון זאפארט געזוכט. צו ערפאהרען גלובנא 1 אין קאנפעקציע־געשעפט. 8929

א יונגעל פון ארענטליכע עלטערן ווערט פון זאפארט געברויכט. די אדרעס צו ערפאהרען אין אדמיניסטראציע. 7929

נויטיג א קוואליפיצירטער שטריקער אויף א 9־ער מאשין און א יונגעל צו צודאטען אין דער סוועטער־פאבריק פולנאצנא 25, 2־טער הויף. 9929

לאקאלען

פראנטאווע זונענצימער, 1 שטאק, מעבלירט, בעזונדערער איינגאנג, מעגליך מיט בעקעסטיגונג צו פערמיטען, זאוואדזקא 49, וואוינ. 20. 6251

אנאנסען־פרייז פאר א מילימעטער־שורה	
פאר׳ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב־יו״ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען	נעקראלאגען־20 גר. א מ/מ (אין דער זייט 8 שפאלטען)
אין טעקסט—40 " " " " —60 " " " " 4 "	קליינע אנאנסען ביז 15 ווער־טער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.
נאכ׳ן טעקסט—12 " " " " —18 " " " " 8 "	
אויסער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט	

אבאנאמענטס־פרייז: אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר׳ן אינהאלט און טער־מין פון די אנאנסען איז דער פערלאג ניט פעראנט־ווארטליך. די אדמינ. איז אפען בייטאג און ביינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman